

Ingyenfűzet: „A burgonyatermelés és értékesítés új irányai“.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX. Üllői-út 1. szám.
(„Falusi“ Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 878—73.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—00.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1930.

XI. évfolyam, 44. szám.

Vasárnap, november 2.

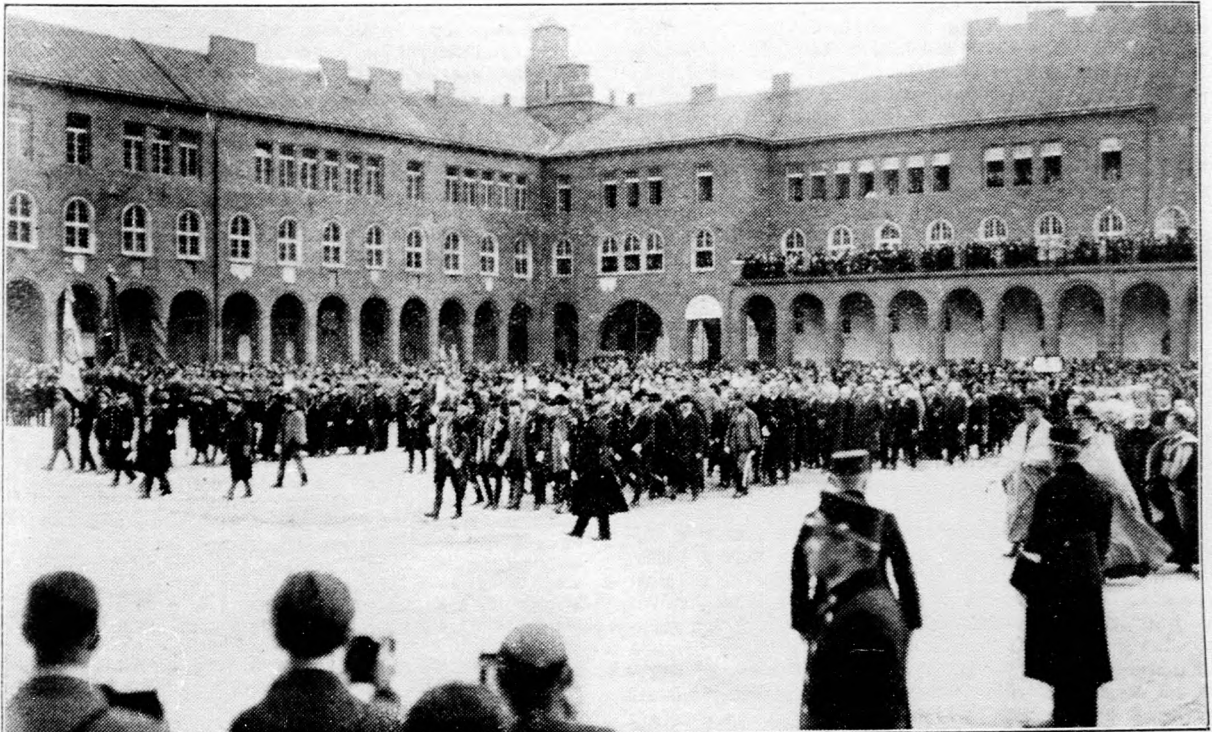
Két beszéd.

A közelmúltban *Bethlen István gróf miniszterelnök* két nagy beszédet mondott. Az egyik az Egységspárt mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozó csoportjának, az ugynevezett *agrárblokknak* értekezletén hangzott el, a másik az *Egységspárt összessége* előtt. Az egyik a legfontosabb magyar termelési ág: a mezőgazdaság részéről felállított kívánságokat taglalta abból a szempontból, vajjon megvalósíthatók-e most, vagy előbb meg kell várni az idők kedvezőbb alakulását; a másik a nemzet egyetemének szólott. Természetesen az utóbbi beszédben is a mezőgazdaságnak jutott a legnagyobb rész, kifejezésre juttatva, hogy a nemzet léte elválaszthatatlanul a mezőgazdaság létéhez forrt.

A falvak népe, a balsors reményvesztő idejében, türel-

metlenül várta már annak a férfiúnak megnyilatkozását, akinek kezébe letette sorsát tíz hosszú esztendőn keresztül. Legelső sorban világhírességet akart a józan falusi polgár; eligazodást a ferditések, hazugságok és bajkeverések gyalázatos szövevényében; a helyzet őszinte és leplezetlen feltárását; férfiakhöz illő és férfiakat megbecsülő szókimondást. Kívánt mást is: biztosságot arra nézve, hogy mit hoz számára a közeli és távolabbi jövő, de legfőképpen arra vágyott, hogy végre irányt mutasson neki olyan valaki, akinek alkotó ereje, kipróbált képességei, súlyos időkben tanusított helytállása és sikerei biztosítják az utmutatás megbízhatóságát. A falu népe nagyon jól tudja, hogy a bizalom igazi forrásai a tettek, sohasem az — ígéret.

Bethlen István gróf teljes mértékben kielégítette e

Szeged város hődelő felvonulása Horthy Miklós Kormányzó Ur előtt.

várakozásokat. Szépitgetés nélkül megrajzolta a helyzet képét, elseperte a rágalmak, bomlasztó törekvések, kortesfogások szeméjét és kijelölte a jövő járható útjait. A miniszterelnök két beszéde a magyar politika új irányának: a *válságmentő politikának* vágyait rakta le.

Bethlen István gróf legelső sorban is megállapította, hogy az állami költségvetés egyensúlya nem ingott meg, de fokozottabb mértékben kell gondoskodni arról, hogy az államháztartás kiadási tételei túl ne szárnyalják a bevételi tételeket. Az állandósult válság miatt ugyanis az állam jövedelmei is csökkentek és további csökkenésük várható. Az új, válságmentő politika legfőbb feladata tehát a költségvetési egyensúly biztosítása: a deficit rémének távolartása és ehhez kapcsolódik a tervbevetett intézkedések hosszú láncolata.

Ha ennek a most megalapozott válságmentő politikának részleteit vizsgáljuk, egy hármast sorolhatók azok az intézkedések, melyek a *válság nyomását, elviselhetetlen súlyát enyhíteni kívánják*. Idetartoznak: a boletta árának felemelése; rövidlejáratu hitelek nyújtása a mezőgazdaságnak; a községi háztartások rendbehozása; a borfogyasztási adó csökkentése; a közmunkavállalás rendezése; a mezőgazdasági termékek kivitele érdekében készülő hatóságos intézkedések; közmunkák elrendelése a városi és falusi munkanélküliség csökkentése céljából; a falusi nép olcsó ruházati cikkeivel való ellátása; végül országos nyomorenyhítő akció megindítása a már el is rendelt egyezri inségadó és az állami hozzájárulások révén.

A második csoportban azok az intézkedések foglalnak helyet, melyek az *állami költségvetés egyensúlyának megőrzését biztosítják*. Ime: erőteljes takarékoság az állami élet minden terén; a személyi és dologi kiadások további jelentékeny csökkentése; a megüresedett tisztviselői állások betöltetlenül hagyása; a fixfizetésű állami és magánalkalmazottak kereseti adójának bizonyos progresszív (emelkedő) kulcs szerint való felemelése és a tantiem-adó (a részvénytársaságok igazgatósági tagjai kapnak ugynevezett tantiemet) emelése.

Végül a harmadik csoportba kell iktatni azokat a célkitűzéseket, melyek a *mezőgazdasági válság leküzdését egyfelől nemzetközi, másfelől nemzeti, de csak később ható eszközökkel kívánják megoldani*. Az előbbiektől sorába tartozik a mezőgazdasági államok összefogásához való csatlakozás és a nagy külföldi kölcsön felvétele; az utóbbiak közé számít a kartell törvény megalkotása és az ipari vámkonak a mezőgazdaság jogos érdekeihez igazodó módosítása.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy a válságmentő politikai pontjai között egyetlen egy sincs, mely ne találkoznék a földmivelő nép őszinte helyeslésével; annyal is inkább, mert legtöbbjük a gazdatársadalom régóta sürgetett kívánságainak teljesítését jelenti. A falvak lakói megnyugvással veszik tudomásul, hogy Bethlen István gróf a maga teljességében átérzi a mezőgazdaság szörnyű helyzetét és tetteikkel siet az orvoslás útjára. A falusi nép készséggel adja hozzájárulását a válságmentő politika megvalósításához, mert bizik abban a férfiuban, aki tiz esztendő — a mainál is súlyosabb — viharában mindenkor megállta helyét és hivatottságról, arravalóságról, de mindezek felül kivételes képességekről is tanúságot szolgáltatott.

A földmivelő nép tudatában van annak, hogy e válságmentő politika megvalósítása nyomán nem a bőség, gondtalanság és könnyű sors fog beköszöntené a falusi portákra. Tudja jól, hogy ezek csupán a válság súlyát enyhítő átmeneti intézkedések, melyekre addig van szükség, amíg a gabonatermelő országok összefogása, továbbá az iparekkel feltétlen bizonyossággal elkövetkező nagymérvű áresése folytán a világválság szomorú idejét ismét felváltja a termelés boldogultatás, egészséges rendje. Hogy mikor jön el ez a várva-várt idő? Erre, sajnos, ma még senki se felelhet. A falvak népe mégis vállalja az

átmeneti idők nehézségét — a biztosan boldogabb jövő reményében. Vállalja, mert a világgal, a világgazdasági erők roppant hatalmával egyedül nem szállhat szembe. Vállalja, mert érzi, hogy most nemcsak arról van szó, vajjon emelked-e, vagy tovább esik a buza ára, hanem arról, hogy a magyar földmivelő megmarad-e a maga urának, tulajdon földjén a maga javára dolgozó gazdának, vagy a kommunisták cselédjévé aljasítják? Erre utalt Bethlen István gróf is, amikor hangsúlyozta, hogy „minden izgatásnak, gyűlölködésnek és tekintélyrombolásnak babéját a vörös rém fogja learatni, mely szervezkedik mindenütt Európában és lesketődik arra a pillanatra, amelyben a gazdasági válság gyümölcsei az ölébe hullanak és újból felütheti fejét.”

Végül a falvak népe az új válságmentő politika eredményességét és a jövő kedvezőbb alakulásába vetett hitét igazolva látja abban is, hogy Bethlen István gróf nem hagyja el szörnyű felelősséggel járó helyét, hanem becsülettel kitart továbbra is azon a poszton, ahova a földmivelőtársadalom bizalma állította. (m.)

A Kormányzó Ur Sopronban.

Országos ünnepség keretében avatták fel október hó 19-én Sopronban a pécsi királyi magyar Erzsébet-tudományegyetem Sopronba helyezett evangélikus teológiai karának új épületét. A díszes egyetemi palota Sopron legszebb helyén, a Deák Ferenc-téren épült, a pályaudvar szomszédságában. Az ünnepségen Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter és Vértessy Sándor kabinetirodai főnök társaságában jelent meg. A Kormányzó Urat Sopronban ünnepélyesen fogadták s a pályaudvaron vitéz Simon Elemér főispán és Thurner Mihály polgármester vezetésével nagyszámú előkelő közönség várta az államfőt. A Kormányzó Ur szívélyes szavakkal mondott köszönetet az üdvözlősekért, majd Esterházy Pál herceg négyes fogatán a városba hajtattott. Az ünnepség az evangélikus templomban kezdődött, majd a Kormányzó Ur kíséretével együtt az új palota elé ment, ahol megadta az engedélyt az épület felavatásához. Az avatóböszödet Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter mondotta, majd pedig Deák János dr., az evangélikus teológiai fakultás dékánja, vette át az épületet. A Kormányzó Ur megtekintette az épületet, majd részvét a hittudományi kar évnívó közgyűlésén. A Kormányzó Ur soproni tartózkodása alatt meglátogatta a bányászati és erdészeti főiskolát is.

Népházavatás és trianoni zászlószentelés a hódmezővásárhelyi Fecskésparti Olvasóköri.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg a hódmezővásárhelyi határnak Orosháza szomszédságában fekvő részén lévő *Fecskésparti Olvasóköri* ujonnan épült népházának felavatását és egy remekbe készült trianoni gyászzászlónak felszentelését október hó 19-én, vasárnap. A zászló megáldása reggel fél kilenckor, a hódmezővásárhelyi református templomban történt, tíz órákor pedig az orosházai római katolikus templomban. Ezek után a *Fecskésparti Olvasóköri* ujonnan épült székházában folyt le a felemelő ünnepség, ahol a zászlót Kúncses Ferenc köri első ünnepélyes formák között vette át. Az ünnepség legkimagaslóbb része Kun Bélának, *Hódmezővásárhely* népszerű képviselőjének nagyhatalú beszéde volt. Utána Sörös Béla református lelkész mondott emlékedett hangú beszédet, majd Hódmezővásárhelyi képviselőtében Nagy Gábor főjegyző üdvözölte a Fecskésparti Olvasóköri. Végez Sándor köri jegyző jelentésének megtétele után az orosházai dalárda szerepelt hatatosan. Az ünnepséget száztértekes díszbéd követte, amelyen Kun Béla országgyűlési képviselő, Sörös Béla lelkész, Nagy Gábor városi főjegyző, Kerék Mihály dr., a Faluszövetség kiküldötte és Kovács Imre szoblatok fel, majd Mária Mihály gazda Petőfi-köteményeket adott elő. A bankett után a kör műkedvelő gárdája népies darabokat játszott nagy sikerrel. A kulturház felépítésének költségéhez, amelyek körülbelül 5000 pengőt tettek ki, a földmivelésügyi miniszter *ézerévszáz pengő támogatással járult hozzá*. A trianoni gyászzászló gondolata Kúncses Ferenc elnöktől származik, míg a kivitel pompás munkája Szántó József hódmezővásárhelyi papi szabó hazafias lelkesedését és magyaros művészetét dicsérel.

Inségjárulékot vetnek ki a nyomorenyhító akció céljaira.

A járulékot az fizeti, akinek ötezer pengőnél több az évi jövedelme.

A legutóbbi minisztertanács foglalkozott azzal a helyzettel, amely különösen a mezőgazdasági és ipari munkanélküliség növekedése következtében országszerte előállott és a kormányzat beavatkozását tette szükségessé.

Az önkényes adományokon és segítő munkákon felül a kormány kénytelen arra is, hogy igénybevegye a tehetősebb rétegek anyagi erejét, új és ideiglenes közszolgáltatás megállapításával. A népjóléti miniszter az érdekeltektől miniszterekkel egyetértve, elrendelte az **inségjárulékok kivetését**. Az inségjárulékot a **jövedelemadó fizetésére kötelezettek terhére kell kivetni** Budapest székesfővárosban, a törvényhatósági joggal felruházott városokban, a megyei városokban és azokban a községekben, amelyeknek lakossága meghaladja az ötezet.

Ugyancsak járulékot kell fizetniök a **társulati adó** fizetésére kötelezetteknek ezeken a helyeken; a fizetésre kötelezettek terhére azonban a társulati adó után azokban a kisebb községekben is ki kell vetnie a járulékot, amelyekben a társulati adóösszeg az ezer pengőt eléri, vagy meghaladja.

Az **egyszeri inségjárulékot azok a természetes és jogi személyek viselik, akiknek adóköteles tiszta jövedelme az**

5000 pengőt eléri, vagy meghaladja és azok a vállalatok, amelyek társulati adófizetésre kötelesek. Adómentesek tehát a kisebb jövedelmű polgárok. Az inségjárulékok progresszív (fokozatos), amennyiben az alapjául szolgáló jövedelemadó is erősen progresszív. A járulékok kulcsa a jövedelemadó fizetésére kötelezetteknek a **jövedelemadónak, a társulati adót fizetőknél a társulati adónak a 8 százaléka.** A kivetés alapja az 1930. évi állami jövedelemadó, illetve társulati adó; az inségjárulékot a fizetési meghagyás kézbesítésétől számított **30 nap alatt kell a várost, illetve a községi pénztárba befizetni.**

Az inségjárulékok kivetése ellen a félnek ugyanazok a jogorvoslatok állanak rendelkezésére, mint az alapul vett adó kivetésénél. Az inségjárulékok várható bevétele alapján a befolyó összeg felhasználásáról előirányzatot kell készíteni, amely a segélyben részesülő reászorultak számát és a segélyezési módokat költségeit is feltünteti. Az előirányzatot a törvényhatóságok első tisztviselője terjeszti fel a népjóléti miniszterhez. **Kisebbségi községekben, amelyekben az inségjárulékok fedezése nem kötelező, az inségnyhító akció költségeinek fedezéséről a népjóléti miniszter gondoskodik.**

Szeged nagy napjai.

Országgraszoló ünnepek szeptanuja volt közel egy hét folyamán a magyar délvidék legnagyobb városa, Szeged. A csonka haza délkeleti végvárában, alig néhány lépésnyire a trianoni határtól, olyan hatalmas ünnepek zajlottak le, amelyek örökké emlékezetesek lesznek, Szeged város, de a nemzet történetében is. Október hó utolsó hetében szentelték fel ugyanis azt a **fogadalmi templomot**, amelynek építését Szeged városa a híres szegedi árvíz alkalmával határozta el. De a templomszenteléssel kapcsolatban még több nagyszerű esemény játszódott le Szegeden. Szeged nagy napjairól az alábbi tudósításunk számol be:

Október hó 22-én délelőtt kezdődtek meg az ünnepek, amikor is leleplezték a **Borromeói Szent Károly Irgalomházát**, amelyet **Polyák Károly** hittanár adományából építettek gyórhíthatatlan betegek számára. Az ünnepekre Szegedre érkezett **Angelo Rotta** érsek, pápai nuncius, akit Szeged város társadalmi ünnepélyes fogadtatásban részesített. A pápai követ **olasz nyelven igen megleghangu köszönetet** mondott a fogadtatásért s egyúttal értesítette a szegedieket, hogy **Szeged katolikus népének XI. Pius pápa apostoli áldását** hozta el. A nuncius résztvett az ünnepekkel kapcsolatos **alföldi katolikus nagygyűlésen** is.

Október hó 23-án reggel nyolc órakor kezdődött meg Szeged **Szent Gellért és Szent Imre ünnepe**. Az ünnepély a fogadalmi templom előtti téren felállított díszes oltár körül zajlott le, ahol a szentmisét **Angelo Rotta** pápai nuncius mondta, **Glattfelder Gyula** megyés püspök és **Hász István** dr. tábori püspök segédletével. Költői száryalásu szentbeszédet mondott **Sik Sándor** dr. piarista egyetemi tanár, a neves papköltő. Az istentisztelet végeztével leleplezték le **Szent Imre herceg szobrát**.

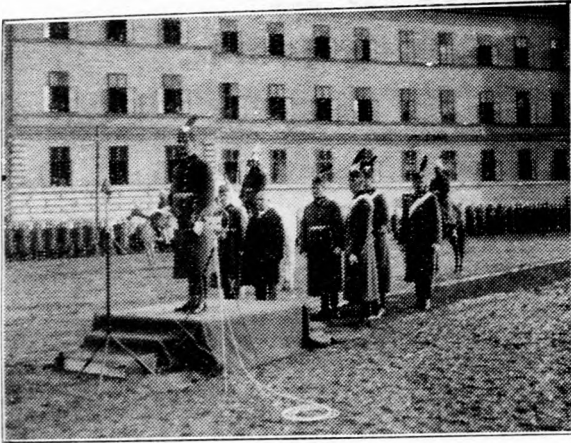
A templomszentelés.

Október hó 24-én reggel 7 órakor kezdődött meg a szegedi ünnepek egyik fénypontja, a **most épült hatalmas fogadalmi templom felszentelése**. A felszentelést **Angelo Rotta** pápai követ végezte és kíséretében részt vett a magyar püspöki kar. A felszentelés után, délelőtt 10 órakor kezdődött az első szentmise, amelyet fényes pápi segédlettel **Angelo Rotta** pápai követ mutatótt be. A fogadalmi templom első szentbeszédét **Glattfelder Gyula** dr. esanádi megyéspüspök mondta, majd **Somogyi Szilveszter** dr. polgármester imát mondott, amelyben **Szeged városát Jézus szent szívének ajánlotta fel**. — Az ünnepélyes szentmise végeztével az előkelőségek az egyetem nagytermébe mentek, ahol részt vettek a **Ferenc József**

tudományegyetem záróképleteli ülésén. **Kovács Ferenc** dr. egyetemi rektor mondotta az ünnepi beszédet, amelyben az egyetem köszönetét tolmácsolta **Klebsberg Kunó** gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek, aki a Kolozsvárról kiülőzött egyetemnek Szegeden hajlékot adott. Ezután **Klebsberg Kunó** gróf kultuszminiszter méltatta a szegedi egyetem feladatát, amely hivatva van az Alföld népét a kultúra magas szintjére emelni. — Délután Szeged szabad királyi város törvényhatósága **diszközgyűlést** tartott, melyen jegyzőkönyvben megörökítették az ősi esanádi egyházmegye fennállásának kilencszázéves évfordulóját és diszpolgárrá választották **Klebsberg Kunó** gróf vallás- és közoktatásügyi miniszert, a város képviselőjét. A miniszert **Glattfelder Gyula** dr. esanádi megyéspüspök vezetésével bizottság hívta meg a közgyűlési

Az új szegedi fogadalmi templom.

Horthy Miklós Kormányzó Ur tulajdonába veszi a szegedi 9-ik Hunyadi János honvédegyalozgeredet.

terembe, ahol a *közönség szünni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadta*, Klebelsberg Kunó gróf mély megilletődéssel mondott köszönetet az őt ért kitüntetésért s izéretet tett arra, hogy Szegedet nagyra és gazdaggá teszi. A diszközgyűlés után a tudományegyetem rektora és tanácsa a kultuszminiszter tiszteletére a Tisza-szállóban innepi ebédet adott. Délután hat órakor érkezett Szegedre Serédi Jusztinián dr. bíboros hercegprímás, József királyi herceg, Ernst Sándor népjóléti miniszter és számos előkelőség, akik résztvettek az *alföldi katolikus nagygyűlés második innepi ülésén*. — Este fél nyolc órakor az ujonnan szentelt fogadalmi templomban *orgonahangverseny* volt, amelyet a rádió is közvetített.

A Kormányzó Ur az ünnepeken.

A szegedi ünnepegy egyik legkiemelkedőbb napja volt október hó 25-ike, amikor a városba érkezett *Horthy Miklós Kormányzó Ur és felesége*. A Kormányzó Ur különvonata reggel nyolc órakor ért Szegedre, ahol diszmagyarba öltözött küldöttség fogadta az államfőt. A Kormányzó Ur ez alkalommal a *szegedi Hunyadi János 9. honvédegyalozgered ezredesi ruháját viselte*. Az üdvözlések után a kormányzói pár a város ötös fogadalmi lakatnyába hajtatott, ahol a kaszárnya udvarán az ezred legénysége és tisztikara várta. A Kormányzó Ur vitéz *Balogh Zoltán ezredes* jelentése után beszédet intézett a honvédekhez és átvette tulajdonába az ezredet.

— *Az ezred története*, — mondotta többek között — *magában rejti a nemzet feltámadásának és megújulásának egész folyamatát, ezért választottam ezt az ezredet; amellyel kifejezni akarom a gyalogság iránt a világháborúból származó elismerésemet és esodlatomat is. A gyalogság a hadsereg döntő fegyverneme, az ő vállára emelkedik a csatákban a legsúlyosabb teher, őt illeti meg tehát a dicsőség országjárása. Ezzel a gondolatnál kövessétek e szepültelen zászlót, részben és dicsőségben egyaránt, jelszavatok pedig maradjon a régi: Ezzel, vagy ezen!*

A Kormányzó Ur ezután az ezred tisztikara és legénysége között számos kitüntetést osztott ki, majd az ezred diszmenetben vonult fel az államfő elé.

Ezután a kormányzói pár a püspöki palotába hajtatott, hol *Glattfelder Gyula püspök* fogadta őket. A püspöki palotában a Kormányzó Ur átvette ezrede tisztikarának ajándékát, egy *remlékürü díszkardot*, majd a fogadalmi templomba ment, ahol *Serédi Jusztinián dr. bíboros hercegprímás* innepi hálaadó szentmisét mondott. A főpapi misé alatt *Glattfelder Gyula dr. esanádi megyéspüspök* mondott szentbeszédet. A szentbeszédben *köszönetet mondott a Kormányzó Urnak a nemzet feltámadásáért, majd a hírek felé fordulva kérte, hogy mindnyájában boruljanak le és adjanak hállát az Urnak, hogy feltámasztotta a magyar nemzetet.*

Az innepi szentmisével egyidőben a Templom-téren *Hász István dr. tábori püspök* mendott szentmisét, amely után leleplezték a *Nemzeti Megújodás Emlékművét*, amely a tatárjárás korabeli esonkatorony falában nyert elhelyezést és *Horthy Miklós Kormányzó Urat* ábrázolja, amint Szegeden tíz

évvél ezelőtt seregével megindult az ország felszabadítására.

Az emlékmű felavató beszédét *Gömbös Gyula* honvédelmi miniszter mondotta, amely után a Kormányzó Ur engedélyére lehullott a lepel a díszes emlékműről. A leleplezés alkalmával huszonegy ágyulövés hirdette a magyarság nagy ünnepeit. Délután *Horthy Miklós Kormányzó Ur* nejevel együtt megjelent a *Rókusi új eleni iskola felavatásán, amely az eddig létesült népiskolák közül az ötvezedik.*

A *Nemzeti Emléksarnok* felavatása délután 3 órakor zajlott le. Az avatáson a *kormányzói pár, József, József Ferenc királyi hercegek és Anna királyi hercegnéasszony* és a fényes kíséret vett részt. *Klebelsberg Kunó* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter mondotta a felavató beszédet, amely után Szeged város polgármestere mondott köszönetet a Nemzeti Emléksarnoknak Szegedre való helyezéscéért. A Nemzeti Emléksarnokban a *Magyar történelem, továbbá a tudományos és művészvilág nagyjainak szobrai vannak elhelyezve*. Az emléksarnok végén helyezték el az egyetem zárókövét. A zárókőre az utolsó kalapácsütést a Kormányzó Ur mérte ezekkel a szavakkal:

„*Légy erős vára a magyar tudásnak és hirdetője a magyar dicsőségnek.*“

A Kormányzó Ur a Nemzeti Emléksarnok megtekintése után a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének* kiállítását látogatta meg. Este nyolc órakor *Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök* vacsorát adott a Kormányzó Ur tiszteletére, fél tíz órakor pedig a fogadalmi templontéren lampionos fölvonulás volt a Kormányzó Ur tiszteletére. A fölvonulásban több mint ötvenezer ember vett részt.

Október hó 26-án, vasárnap *Radnay Farkas* érsek innepélyes szentmisét mondott a fogadalmi templomban, amely után a nagygyűlés befejező ülését a fogadalmi templomban tartották meg, amellyel egyuttal véget ért Szeged szabad királyi város országos ünnepe is.

A szegedi ünnepegyek alkalmával *Horthy Miklós Kormányzó Ur* a tudományos és művészi világ kiválóságainak jutalmazására *Corvin-érdemrendet* alapított, amelynek jelvényeit: a *Corvin-láncot* tizenketten kapták meg, a *Corvin-koszorút* pedig hatvanan.

A földmivélésügyi miniszter magasabb tejárakat akar juttatni a termelőknek.

A budapesti lapok egyik része mostanában sűrűn foglalkozik a fővárosi tejkereskedelem és tejfogyasztás ügyével. Több közlemény azt fejtegeti, hogy a földmivélési kormány a fővárosi tejet megdrágító nagy tejjállalatok javára eső monopolisztikus törekvéseket támogatja. Erre vonatkozóan illetékes helyről a következőket közlik:

Mayer János földmivélésügyi miniszter a tejtermelők és tejkereskedők képviselőivel szeptember 29-én tartott szakértekezlet eredményeihez képest foglalkozik a fővárosi tejellátás időszeri kérdéseivel. Ugy a termelés szempontjából, amelynek jövedelmességét és állandóságát fenntartani országos érdek, valamint a fővárosi fogyasztásból, amely a magyar tejtermelésnek, a maga napi 400.000 liter szükségletével, legnagyobb és legjobban fizető fogyasztója. A kapcsolatos közérdek a *fővárosi tejpiacon szerves rendezését követelik*, amelynek keresztülvitelére nézve az említett szakértekezlet úgy a termelők, mint a kereskedők hozzájárulásával fontos utmutatásokat adott. A teendő intézkedések tekintettel a figyelembeveendő sokféle magánérdekre, még tárgyalás alatt vannak és végleges tartalmuk még nem alakult ki. A földmivélésügyi kormány tiltakozik az ellen, mintha tejet drágító vagy monopolisztikus állapotokat előidéző szándékok lennének. A termelésnek főérdeke a *szabad*, bár a tejfogyasztáshoz fűződő egészségügyi és közgazdasági szempontok folytán *szabályozott keretekben mozgó verseny*. Ez a földmivélésügyi kormány álláspontja. És az is, *hogy a tejnek a termelők által kapott árát emelni s a fogyasztási árát pedig a forgalom helyes szabályozásával csökkenteni lehet*. Az így adott irány keretében foganatosítandó új intézkedésekről azonban ma még korai volna beszélni.

Olcsóbb lett a győri „gazdacsizma” és „gazdabakancs.”

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara (Győr) egy esztendővel ezelőtti megegyezett több csizmadiaipartestülettel és egységes minőségben és árban készpénzfizetés ellenében kétezer lábbelit osztott szét a mezőgazdasági munkások, eszelédek és törpebírtokosok között. Most ezt az akciót folytatja a kamara és valamivel olcsóbb árut sikerült elérnie a tavalyinál. 40—42-es számú férficsizma ára 26 pengő, 43—47-es férficsizma ára 27 pengő, 38—41-es női- és férficsizmák ára 20 pengő, 25—27-es gyermekcsizma 12 pengő, 28—29-es gyermekcsizma 13 pengő, 30—31-es 15 pengő, 32—33-as 16 pengő, 34—37-es gyermekcsizma ára 18 pengő. Férfibakancs 40—42-es számú 14 pengő, 43—47-es bakancs ára 15 pengő.

Érdeklődőknek a gazdakamara azonnal megküldi a részletes ismertetést, mely a gazdacsizma és gazdabakancs pontos leírását és a rendelés tudnivalóit kimerítően tartalmazza. Az ak-

cióban mindenki részt vehet. A kamarai akció előnye, hogy 14—15 pengőért igen jóminőségű, garantált strapabakancsot, 26—27 pengőért erős, tariós, becsületes anyagból készült férficsizmát, 20 pengőért női- és fiúcsizmát, 12—18 pengőért erős gyermekcsizmát juttat. Uradalmak, előjáróságok, szövetségvezetők, eszelőtartó gazdák figyelmébe ajánljuk az akciót. *Cím: Gazdakamara Győr 2.*

A csizmaszár bőrral bélelt, kemény. A fej ványolt, zsíros, erős tehérbőr. A talp ujjnyi vastag, erős, a sarok tiszta bőr és patkós. Szárbség, magasság és a lábalak mérete megadható. A szín fekete. Öttagu szakbizottság szigorúan felülvizsgál minden egyes pár lábbelit. Visszaelés teljesen ki van zárva. A mester neve és lakhelye és a kamara igazoló pecsétje nyújtanak teljes garanciát a lábbeli jó minőségére és jó munkájára. Az akcióra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Haladékot kaptak a gazdák a Soroksár-bajai csatorna járulékaiknak fizetésére.

A földművelésügyi miniszter nagy megértést tanusít a nehéz helyzetbe sodródott gazdák iránt.

A Soroksár—bajai árvízlevezető csatorna elkészült, a vadvizek eltűntek és százhuszezer hold föld állhat — természetesen még hosszú és kitartó munka után — a mezőgazdasági művelés rendelkezésére. Az általános gazdasági válság azonban itt is elsorvasztotta a reményeket; a lecsapolt földek termőképessége, kellő befektetés híján, még korántsem kívánatos mértékű, a terményárak rendkívül alacsonyok, *miből fizessék tehát a földtulajdonosok, harminckét község lakói, a csatornaépítési kölcsönt?* A kölcsönt ettől az évtől számítva, *tizenöt éven belül vissza kell fizetni.* Egy-egy gazda földadójának öt-tíz-szeresét fizetné a kölcsön fejében, olyan földek után, amelyek semmi, vagy csak igen kevés jövedelmet hajtanak. A gazdák tehát azzal a kéréssel fordultak a földművelésügyi kormányhoz, hogy a törlesztés megkezdésének határidejét három évre tolja ki és a kölcsön visszafizetésének idejét ötven évre emelje fel.

A helyzet ugyanis az, hogy a mai gazdasági helyzetet figyelembevéve, kat. holdanként a III. osztályú területek után 9.20 pengő, II. osztályú után 6.90 pengő és a legrosszabb szikterületek, az I. osztályba tartozó földek után 3.45 pengő holdanként és évenkénti fizetendő összegek tényleg nagy terhek akkor, amikor a legtöbb helyen a járulékokon felül még a területek telkesítése, művelhetővé tétele külön holdankénti 80—100, sőt néhol 200 pengő befektetést is kíván, hogy az évezredek óta víz alatt álló területek a kultúra számára megnyerhetőek legyenek.

A terhek enyhítésére irányuló és a társulat véleményező bizottsága részéről előterjesztett óhajításokat a földművelésügyi kormány jóindulatu megértéssel kezeli és így különösen abban az irányban történik intézkedés, hogy az I. és II. osztályú és a kolontói, kurjantói zombékterületek tulajdonosainak járulékfizetése egy időre, amíg a területek művelhetőek lesznek, felfüggesztessék. Erre az átmeneti időre gondoskodás történik arról is, hogy a legcélszerűbb művelhetési módok, kísérletek, illetve kísérleti telepek útján megállapíttassanak.

A szélteben elterjedt hírekkel ellenkezőleg, senki el nem, akinek az említett csoportokba tartozó árterülete van, a járulékok nem fizetése miatt végrehajtást nem vezettek. Ezzel a haladékadás máris megtörtént; de további átfogó intézkedések fognak történni az egész területre kiterjedő enyhébb fizetési feltételek megállapítása iránt.

Ilyen nagy érdekeltségű, amelybe mintegy tízezer bírtokos tartozik, mindig lesznek néhányan, akiknek ki-

vánsága talán nem teljesülhet egészében, de *nagyban és egészben mindint megtesznek abban az irányban, hogy az érdekeltek túlnyomó többsége erejéhez mérten róhassa le tartozását.*

Pest vármegyéhez hasonló nagy területek gazdasági átalakulása a mocsárvilágból kulturterületté soha és sehol nem ment bizonyos rázkódtatások, megterhelhetések és mélyreható gazdasági befektetések nélkül. Mindenesetre a körülmények szerencsétlen összetalálkozása, hogy midőn az ország egy nagy darab művelhető földdel lett gazdagabb és az érdekeltek túlnyomó többségének régi óhajítása teljesedett, ugyanakkor a gazdasági viszonyok oly mostohává válnak, hogy a remények nem valósulhatnak meg oly mértékben, mint ahogy az jobb gazdasági viszonyok között történhetett volna.

Horthy Miklós Kormányzó Ur gyalogsági ezredesi egyenruhában.

Az agrárblokk a boletta felemelését alkalmasnak tartja a válság átmeneti rendezésére.

Az Egységspárt agrárblokkjának végrehajtóbizottsága október hó 20-án Farkas Géza elnökletével a következő határozatot hozta:

Az agrárblokk a boletta értékének felemelését az alább felsorolt előfeltételek megteremtése mellett alkalmasnak tartja a mezőgazdasági válság átmeneti rendezésére.

1. A boletta értéke oly mértékben emeltesék fel, hogy azzal együtt a gabona ára a termelési költségek legalább alsó határát közelítse meg.

2. A boletta régi és felemelt értéke közötti különbözet necsak köztartozások kiegyenlítéséhez legyen felhasználható, hanem a boletta tulajdonosa azt minden esetben készpénzben is beválthassa. A boletta értékfelemelése visszamenő hatállyal történjék.

3. Fokozottan kell arról gondoskodni, hogy a termelők biztosítva legyenek a tekintetben, hogy gabonájukért a vidéken a budapesti paritást megkapják. Az eddigi intézkedések e téren sok vidéken nem voltak hatásosak.

4. A budapesti tőzsdén a világarparitási ár a szükséges intervenció vásárlások által is fenntartandó.

5. Kéri a kormánynak sürgős intézkedését arra nézve, hogy a budapesti határidőüzletben az üzletek kötésénél a gabona tárolásának helye mindenkor igazoltassék és ellenőriztessék.

6. A boletta-kérdés illetően való letárgyalása után a

végrehajtóbizottság foglalkozott a miniszterelnök urnak az agrárblokk határozati javaslatára tett néhány egyéb kijelentésével is. Bár a borfogyasztási adót és a közmunkaváltságot teljesen eltörölnönek tartja: mégis még annak szándékolt leszállítását is örvendetes jelenségnek tekinti.

7. Határozati javaslatának az 1930. évi XII. t.-c. gabonajelzálógtról szóló intézkedéseinek sürgős végrehajtását kéri pontjára nyert választ őszinte megnyugvással veszi tudomásul.

8. Nem mulaszthatja el a végrehajtóbizottság az alkalommal a magyar királyi kormánynak figyelmét felhívni arra a súlyos helyzetre, amelyet az ugynevezett bolettatörvénynek az a rendelkezése teremtett, amely szerint a boletta ellenértéke a bérlőt illeti. Nemszak a törpe-, kis- és nagybirtokosok, de egyházak, iskolák, lelkesek és tanítók ez intézkedés folytán méltánytalan helyzetbe kerültek, amiért is e kérdésnek méltányos módosítását kéri.

9. Ugyancsak fel kell hívják a figyelmet arra a körülményre, hogy amidőn a Nemzeti Bank kamatlába 5½ százalék, a köztartozások után még mindig 12 százalékos késedelmi kamat számíttatik fel.

10. Végül felkéri a pénzügyi kormányzatot, hogy a Gyümölcsészertékesítő r.-t. üzemben tartásának és létjogosultságának kérdését sürgősen vizsgálja meg.

Az állami védőjegy (márka) jelentősége.

Mayer János földművelésügyi miniszter a képviselőház megnyitó ülésén terjesztette be az „Egyes mezőgazdasági termények és termékek, valamint állatok és állati termékek állami ellenőrző jeggel való ellátásáról” (márkázásáról) szóló törvényjavaslatot, amelynek jelentősége kétségtelenül igen nagy, mert hiszen a gazdaközönség több ízben megnyilvánult óhajára, a Mezőgazdasági Kiviteléi Intézet kezdeményezésére jött létre, főleg a mezőgazdasági kivitel terén szerzett tapasztalatok felhasználásával. Gazdasági szempontból, természetesen, szintén nagy eredményeket várhatunk a javaslatból, mert határozott irányt jelent a jobb termelés megvalósulása terén s minden valószínűség szerint gyakorlati végrehajtása után biztosítani is fogja a magyar mezőgazdasági termékek és terményeknek a külföldi világcipacokon való kelendőségét.

A törvényjavaslat lényege az, hogy minden mezőgazdasági termelő, aki érzi azt, hogy termékei megfelelnek a fokozottabb igényeknek is, kérheti, hogy eladásra váró termékeit az állam főlesküdött szakközegei vizsgálják felül s ha az a kicélnalmaknak megfelel, állami védőjeggel (márkával) kerüljön a kereskedelmi forgalomba.

Ámde nemcsak a termelő kívánságára lehet márkázni a terményeket, hanem a minisztérium a mezőgazdaság és kereskedelem arra hivatott érdekképviseleteinek meghallgatása után el is rendelheti bármelyik hazai mezőgazdasági termény és termék, állat és állati terméknek állami ellenőrzőjeggel való ellátását, különösen, ha ezek a termékek a vámkülföldre irányulnak.

A mezőgazdasági termékek és termények állami védőjeggel való ellátása különben nem új dolog. Egyes külföldi államok mezőgazdasági termékeknek és terményeknek csak az állami ellenőrzés megvalósításával, állami márkával, tudtak a világcipacokon kelendőséget biztosítani. Utalunk elsősorban Dániára, Hollandiára, az Északamerikai Egyesült Államokra és az európai északi országokra, ahol már régóta állami védőjeggel látják el a vaját és más tejtermékeket. Dániában 1908 óta márkázzák a hussertérmékeket, a tojást, vajat, sajtot. Amerika a szemes termékeknek, búzának, árpanak, zabnak márkázását folytatja régóta. A nagy gabonatermelő államok egyáltalán mindenütt bevezették az állami márkázást. Hollandia még a zöldségféléket is államilag márkázza. Minálunk sem ismeretlen fogalom a márkázás. Mint kénszerrendszábhelyt vezették be nagyon régen, például a heremagnak államilag való öntözéséről, amely különben ma már minden országban megvan az aranka elleni védelem miatt. 1921-ben a paprika márkázását kezdték el. Rendeleti uton léptették életbe a lunk is a vaj- és sajt márkázást s nemrégiben pedig a külföldre kivitt zsirnak állami védőjeggel való ellátását, vagy amit előbb kellett volna említeni, a kivitelre szánt bor állami ellenőrzését és védőjeggését.

A javuló külkereskedelmi mérleg leginkább bizonyítja azt, hogy az állami védőjegy, a termékeknek az állam által való ellenőrzése, védőjeggel való ellátása, vagyis az állam közhiteleinek a külföldi piacokon való hatba vetése, határozottan eredményes volt. Remélhető tehát, hogy ha az állami márkázást kiterjesztik több, más exportképes mezőgazdasági termékre és terményre is, akkor kivitelünk lényegesen emelkedni fog s miután az állami márkázásra csakis legelőször a termények tarthatnak igényt, befolyással lesz a termelés fejlődésére is, mert minden gazda iparkodik fog csakis jót, a lehető lejjobbott termelni, törekedni fog terményeit az igényes piacokra megfelelően osztályozni és kiválogatni, mert csakis így tarthat számot arra, hogy azokat jó áron tudja eladni.

Más kérdés azonban, hogy az állami márkázás által nyújtott előnyökben részesedhet-e minden termelő? Szerintünk igen. Igaz ugyan, hogy Magyarország birtokmegoszlása a földbirtokreform végrehajtása óta olyan, hogy ma már a gazdaságilag hasznosított területek 55 százaléka van törpe- és kisbirtokosok tulajdonában, a törpe- és kisbirtokos pedig egymaga nem igen termel két-három vagon mennyiségű olyan terméket, melynek állami szakközegek által való felülvizsgálata és már-

Villanyerőre berendezett homoru borotva köszörülés

Alapítási év
1897

Angol és solingeni finom acéláru raktár

FLASNER LAJOS késműves és

műköszörűldő

Budapest, VIII., József-körut 17. szám.

Köszörűlés és javítás olcsó áron. Lónyirógépek javítása és eladás.

Videki rendeléseket 24 órán belül eszközöl.

Ezt a hirdetést vázja ki és vásárlásnál mutassa be. Kedvezményben részesül.

kázása kifizető volna, már csak azért sem, mert ilyen kiküldetésekre az államnak nincs elegendő szakközege és új emberek beállítására nagyon megterhelő az államháztartást. Ami azonban nem lehetséges egy, vagy két birtokosnál, könnyen megvalósítható egy-egy község szövetkezetekbe tömörült kis- és törpebirtokosainál. 40—50—100 törpe- és kisbirtokos már bizonyosan fog tudni annyi terméket produkálni, egyöntetűsíteni, gondosan kiválogatni és packképesse tenni, hogy annak állami felülvizsgálata és márkázása nemcsak kifizető, de néha esetleg szükséges is lesz. Itt lépnek előtérbe tehát a termelő és értékesítő szövetkezetek, amelyeket minden községben meg lehet valósítani, de meglehetősen különösen olyan helyeken, ahol már működik hitel- vagy fogyasztási szövetkezet. Ezeknél a szövetkezeteknél csakis egy értékesítő osztályt kell létesíteni, amelyeknél aztán egy-két rátermett szervezőképes egyén vegye a dolgot a kezébe. Valósítsák meg minden különösebb és költségesebb berendezés nélkül a termények piaci kikészítését, s ahol megfelelő tömegű, kivitelre alkalmas terményt tudnak előállítani, ott az állami védjegyzés, vagyis az állam közhitelének az értékesítés szolgáltatásába való állítása könnyen megvalósítható.

Külföldön is így történik a dolog, Dániában például a szövetkezetek végzik az értékesítés munkáját. Ezeknél a szövetkezeteknél történik a márkázás, az állam csakis szakközvegeket bocsát a szövetkezetek rendelkezésére.

A magyar szövetkezeti központok egyébként már a törvényjavaslat benyújtása előtt megtették a szükséges lépéseket, hogy a tagjaik zömét alkotó kis- és törpebirtokosság szintűen élvezhesse az állami védjegyzésnek előnyeit. Egyik szövetkezetünk például tojást szállít már régebbi idő óta külföldre, a dán szövetkezetek mintájára, saját védjegyével ellátva. Gyűjtő-állomásokat rendezett be, a tojás minőség és súly szerint veszi, mint ez a nyugati államokban már régóta szokás: a nagyobb-súlyú tojásért többet fizet a termelőnek, a kisebbért, természetesen, kevesebbet. Berendezte a gyűjtőállomásokat, a központi válogatótelepet és a kivitel terén máris számottevő sikert ért el. Ha a törvényjavaslat rövidesen törvényerőre fog emelkedni, úgy a tél folyamán már a tojás, sőt a baromfi is állami védjeggel kerülhet a külföldi piacokra. Van azonkívül természetesen a magyar földnek még igen sok olyan terméke, ami az állami közhitelére számot tarthat, tehát már az idén hasznát láthatnak a termelők az állami márkázásból, fokozottabban hasznát származhat a jövő termelési évben, amikor kora tavaszról késő őszig mindig akad olyan termék és termék, ami állami védjegyre számot tarthat.

A márkázási törvény egyébként szigorú büntetéssel, három évig terjedhető fogházzal sújtja majd azokat, akik az állami védjeggel visszaélnak.

Közzéti hitelszövetkezeti értekezlet Miskolcon.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet most tartotta harmadik közzei hitelszövetkezeti értekezletét Miskolcon Borsod-Heves és Csongrád-Abaúj és Zemplén vármegyék szövetkezeti vezetőinek részvételével.

Az értekezleten Schandl Károly elnökölt, ki beszédében rámutatott arra az öröndetes jelenségre, hogy a magyar kisgazda-társadalom a legutóbbi esztendő alatt ismét újabb 50.000 családdal és mintegy 200.000 családtaggal gyarapította a hitelszövetkezeti tagok számát. Megemlékezett arról, hogy az OKH minden erejével arra törekszik, hogy a válságos viszonyok közötti elő gazdátársadalom helyzetén enyhítsen és ennek bizonyítékául most újabb 7 százalékos olesó kölcsönrel nyújti a vidéken tapasztalható hitelinséget. Hangsúlyozta, hogy a szövetkezetek mintegy 250 millió pengőt kitevő kihelyezése közül 180 millió pengő akcióhitelre esik, melyek után a központ és a kötelező hitelszövetkezetek együttvéve csak háromnyolcad szazalék kamatot fizetnek. Ránutatótt végül arra is, hogy a szövetkezetek milyen állásos tevékenységet fejtettek ki az utóbbi hónapok nagy árzuhanásainál. Bottlik József képviselő köszönetet mondott az OKH vezetőségének az újabb 7 százalékos olesó kamatozású hiteltért és kiemelte, hogy a törke és a kartelek tulkapásaival szemben csak egységes szövetkezeti fronton lehet felvenni a harcot. Norák János és Plósz István felszólaló tagok, Tóth Zoltán Viktor, Pásztor József volt képviselő, Káger József képviselő és Lipesey Péter közjegyző felszólalásai után Schandl Károly zárószavaiában köszönetet mondott a szövetkezeti vezetők részéről megnyilvánult bizalomért és őket továbbra is kitarító munkára bizdította. Az értekezletet közebed követte.

Az OKH legközelebbi közzei értekezlet november havában, Győrött fogja megtartani.

Mindenki tudja,

hogy öt világrészben
elismert

hangszer

Ingyen 60 oldalas fő-árjegyzék.

MEINEL & HEROLD

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19.

Fiókület: Budapest, VII, Erzsébet körút 29. Royal-Orfeum mellett

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Horthy Miklós Kormányzó Ur a nyomoronyhitő akció élén.

Ernst Sándor népjóléti miniszter október hó 20-án megjelent a Kormányzó Urnál, akinek részletesen beszámolt a nyomoronyhitő akció megszervezésére és országos egységesítésére vonatkozó terveiről, egyszersmind felkérte, hogy álljon élére ennek az akciónak, melynek a társadalom áldozatkészégét kell tettekre hívni. Horthy Miklós Kormányzó Ur a felkérésnek eleget tett és annak a reményének adott kifejezést, hogy az akcióhoz fűzött remények valóra fognak válni. Ernst Sándor köszönettel vette tudomásul a Kormányzó Ur nemes elhatározását.

Negyven millió pengővel aktív a külkereskedelmi mérlegünk.

Szeptemberben a behozott árak értéke 77,7 millió pengőt tett, a kivitt áraké pedig 76,8 millió pengőt ért el és így a kereskedelmi forgalomban e hónap folyamán 0,9 millió pengőnyi hiány mutatkozott. Az 1929. év szeptember hónapjához viszonyítva a behozatal 11,9 millió pengővel, a kivitel értéke pedig 34,5 millió pengővel csökkent. Legjelentősebb visszaesés a buza kivitelénél mutatkozott, ezenkívül lényegesen csökkent a szárazbuza, a liszt- és az elősertéskivitel. Emelkedést mutat a szarvasmarha-kivitelünk, a kikészített prēmör, a baromfi és vasuti kocsis exportunk. Külkereskedelmi forgalmunk azonban így is jelentős aktívummal zárul, ha az év első három negyedét együtt számítjuk. A behozatal ugyanis az idén az első kilenc hónap alatt 627,7 millió rugott, a kivitel pedig 667,4 milliónyi értéket tett és így árukviteli többletünk 39,7 millió pengő. A múlt évnek ugyanebben a szakában a behozatal 805,0 millióra, a kivitel 678,7 millióra rugott s így akkor a behozatal többlete 127,3 millióval terhelte meg fizetési mérlegünket. Az idei kedvezőbb eredménynek nagy mértékben kell majd éreztetnie hatását fizetési mérlegünk alakulása körül.

Az állam pénzügyi helyzete.

A pénzügyminiszter legutóbbi jelentése beszámol az új költségvetési év — 1930—31. — első két hónapjának (július és augusztus) bevételi mérlegéről és ismerteti a harmadik hónap költségvetési előirányzatát. Júliusban és augusztusban a tényleges bevételek 134,5 millió pengőt tettek, vagyis 6,1 millió pengővel alatta maradtak az előirányzatnak, mert ebben a két-hónapi bevétel 140,6 millió pengővel szerepelt. Az első költségvetési év azonos időszakában a bevételek 147,6 millió pengőre rugtak. Az egyes bevételi forrásokat nézve, látjuk, hogy a forgalmi adók 9,9 millió bevételre 4,3 millióval, az illetékek 16,2 millióhoz 0,9 millióval, a vámjövődék 12,7 millió bevétel eredményre pedig 0,8 millió pengővel alatta maradt az előirányzott összegnél. Ugyanez a helyzet a dohánjövődéknél, ahol a 23,7 millió pengős bevétel kerekén kétmillió pengővel kevesebb, mint amennyire az előirányzat számított.

Bud János miniszter Békéscsabán.

Bud János kereskedelmi miniszter október hó 21-én és 22-én választókerületében tartózkodott. Hosszabb időt töltött Gerendás községben, majd Békéscsabán résztvett a helybéli kisgazdaegyesület díszközgyűlésén, melyen az egyesület igaz-

gatóját, *Drienyórszky* Jánost ünnepezték, gazdasági tanácsosá történt kinevezése alkalmából. *Bud* János beszédet mondott a közgyűlésen, melyben azt hangsúlyozta, hogy a kormány nem zárkózik el semmiféle áldozattól, hogy a *buzaár-kérdést megoldásra vigye* és megragad minden alkalmat *olyan beruházásokra*, melyeknek gazdaságpolitikai kihatása van. Közöttük legfontosabb helyet az *utak építése* foglalja el. *Harmvennégy millió pengőt fordítanak főleg összekötő utak építésére*. Az a törekvése továbbá, hogy a falusi néprétegek oleós szövethéz és lábbeléhez jussanak. A *petróleum-kérdést is meg akarták valósítani a gazdaérdekek javára*. Végül azt hangoztatta, hogy *addig van lehetősége a magyar nemzetnek, míg hite és bizalma van önmagával szemben*. A miniszter beszédét nagy lelkesedéssel fogadták.

A miniszter megtekintette a város fontosabb ipari telepeit, a város 24 holdas falkolóját és kertgazdaságát, amely gyümölcsben és díszfákban meglehetősen nagy kivittelt ért el Ausztria és Németország felé. Meglátogatta a miniszter *Bohus* András kiscigazda modern baromfifenyésztő telepét is. *Bohus* András 8 holdnyi területen *1930 fajbaromfivat teljesen modern gazdálkodást folytat*. A kereskedelmi miniszter nagy érdeklődéssel nézte meg a telepet, mely teljesen egy színvonalon áll a hasonló hollandi baromfitelekkel. *Bud* János elismerését fejezte ki *Bohus* kiscigazdának és példaként állította a magyar kiscigazdatársadalom elé.

A képviselőház bizottsági munkája.

A képviselőház egyesített bizottságai az elmúlt héten megkezdték a *vilamosenergia fejlesztéséről, vezetéséről és szolgáltatásáról szóló törvényjavaslat* tárgyalását. — A *közjogi és igazságügyi bizottság*gok letárgyalták és elfogadták az országgyűlés felsőházáról szóló *1926. évi törvény egyes rendelkezéseinek módosítását és kiegészítésére* vonatkozó törvényjavaslatot. A pénzügyi bizottság az *építkezések előmozdítását célzó egyes intézkedésekről és az Országos Lakásépítő Hitelszövetkezetéről* szóló és a *vármelegítve* nevűben felvett kölcsönös kölcsön alapján kibocsátott kötvények óvadékképességéről szóló törvényjavaslatot tárgyalta le és fogadta el.

Bethlen István gróf külföldi utja.

Bethlen István gróf miniszterelnök október hó 25-én Budapestről Törökország fővárosába, *Ankarába* utazott. Utjának célja, hogy visszaadja a török külügyminiszter budapesti látogatását, a magyar nemzet üdvözlését tolmácsolja *Kemal* pasának, a török köztársaság elnökének és közvetlen tárgyalásokat folytasson mindazokról a kérdésekről, melyek a két országot közösen érdeklik. A miniszterelnök előreláthatóan november hó első napjaiban tér vissza Budapestre.

A Kormányzó Úr elismerése Dréhr Imrének.

A *Hivatalos Lap* október hó 23-iki számában legmagasabb kézirat jelent meg, melyben a Kormányzó Úr megengedi, hogy *Dréhr* Imre távozó államtitkárnak *nehéz időkben négy éven át kifejtett buzgó és hűséges szolgálatait elismerése tudtul adassék*. Az elismerés jelvényét, a *Signum Laudis*t, *Ernst* Sándor népjóléti miniszter adta át a volt államtitkárnak.

Gyászünnepe Erdősokonyán.

Október hó 26-án, vasárnap zajlott le *Erdősokonyán*, Nagyatádi Szabó István sirhantjánál, a Halottak Napjára szóló kegyeletos gyászünnepe. A szomorú megemlékezés résztvevői sorában helyet foglalt *Mayer* János földmívelésügyi miniszter, *Szabó* Sándor dr., *Rubinek* István dr., *Udvardy* János, *Neubauer* Ferenc dr., *Krisztián* Imre, *Patacsi* Dénes, *Péntek* Pál, *Éhn* Kálmán dr., *Zeőke* Antal dr., *Gálffy* Dénes dr., *Mihályffy* Vilmos, vitéz *Görgey* József országgyűlési képviselő, *Happál* István volt nemzetgyűlési képviselő, *Sémik* József felsőházi tag, *Kiss* Elemér mezőgazdasági kamarai igazgató, *Mohácsy* Lajos ev. lelkész, *Stephaich* Pál alispán, *Boronkay* Károly főszolgabíró, valamint hatszáz főnyi gyászoló közönség. Az ünnepséget az erdősokonyai énekkar imája vezette be, majd *Halka* Sándor református esperes imája után *Patacsi* Dénes lépett a sirhant elé és többek között a következőket mondotta:

— Boldogult, korán elköltözött Vezérünk! Eljöttünk ide sírodhoz, hogy most, amidőn megnéheztél felettünk az idők járása, *erőt merítsünk a sötét sírboltból és utat mutató életedből*. Igen, sírodnál az életedből, mert ha bár tested itt porlad is, *de eszméd öröklék élnek, amíg a magyar falunk egyetlen nemzeti érzésű lakója lesz*. Nemes lelked a magyar összefogás erejét szolgálta: abban biztál és azért fogtál kezét *Bethlen* István gróffal is, *aki*

benned bízva és a magyar falu népének hithű nemzeti érzésére támaszkodva, alapozta kormányját és pártját a kiscigazda pártra, mint sziklára.

— Most, amikor néped hajója a nehéz gazdasági élet háborgó hullámain hanyórkodik és *nemcsak testvérharcot szítnak, hanem kalózkok is leselkednek, hogy a zatonyra kerülő hajót kifosztassák*. Eljöttünk a Te sírboltodhoz *nemcsak kegyeletűnket leróni, hanem új erőt is meríteni a Te emlékedből!* És mi hitünkben, nemzeti érzésünkben megerősödvé fogadjuk itt sírodnál, hogy *eszmédet, amely a magyar erők összefogása, híven követjük mindnyájan, akik Bethlen* István vezérlete alatt a magyar feltámadást szolgáljuk. Mindnyájan, a Te szűkebb körűdhöz tartozó tanítványaid, hűséges munkatársaid *Mayer* János vezetése alatt, bár a magyar kálváriát járva, de végrendelethez híven, *minden erőnkkel küzdünk a magyar falu népe védelmében nemzetünkért, a magyar feltámadásért!*

Patacsi Dénes ezután letette az Egységspárt koszorúját, majd *Mayer* János földmívelésügyi miniszter helyezte el a magyar királyi kormány koszorúját, majd *Happál* István volt nemzetgyűlési képviselő, tolmánédai kiscigazda mondott emlékbeszédet és elhelyezte a *Nagyatádi Szabó István Országos Emlékerleg Szövetség* hatalmas babérokoszorúját, majd *Hajas* János kaposmérői kiscigazda a *Somogy megyei Kiscigazdák Egyesülete*, *Lőrinczy* János járási pártelnök a *barcsi járás*, *Karhuczky* József községi bíró *Nagyatád község közönsége* nevében helyezték el néhány kegyeletos szó kíséretében koszorúikat. Ugyancsak koszorúkat helyeztek még a sírdombra *Rinyaujlak*, *Visonta*, *Erdősokonya* községek küldöttsége, valamint az erdősokonyai egyesületek vezetőségei is. Végezetül az erdősokonyai énekkar dala zárta be a megható ünnepséget.

Száztagu gazdaküldöttség Mayer János miniszternél.

Mayer János földmívelésügyi miniszter előtt az elmúlt héten több mint száztagu küldöttség jelent meg 35 községből. Résztvevő a küldöttségben a *szentesi kiscigazdák nagyregiment-bizottsága* is, amely a nagygyűlésen hat pontban foglalta össze kívánásait és ezeket memorandum formájában küldötte szét az ország különböző részeibe. A küldöttség élén *Frühwirth* Mátyás országgyűlési képviselő tolmácsolta a kiscigazdák kívánásait. *Bálint* József szentesi kiscigazda pedig a közönség nevében köszöntötte a minisztert.

Mayer János földmívelésügyi miniszter hosszasan válaszolt a küldöttség szónokainak különböző észrevételeire és részletelesen kitért a memorandumban foglalt gazdakívánásokra.

— Sajnos, — mondotta többek között — még egyetlenegy országban sem akadt olyan gazdasági politikus, aki a gazdasági élet kéréseivel törvényelvvel szemben valamilyen kormányzati intézkedéssel tudott volna csodákat művelni. Megnyugtatom önöket, ha csak egy pillanatig nem volnék meggyőződve arról, hogy a *kormányban nincs meg a jóakarata, a segítenékeség, abban a pillanatban elhagyom helyemet és nem volnék hajlandó vállalni a felelősséget azért, amit a kormány eszelesekik*. A miniszter ezután sorra vette a kiscigazdák memorandumának pontjait és ezeket mondotta:

— Önök azt kívánják, hogy a *kamatlábát legfeljebb 6 százalékban állapítsa meg a kormány és ilyen értelemben módosítsa az uszoratörvényt*. Nekünk a bankok ellen általában nem lehet szavunk, mert a *bankok nem maguk állapítják meg a kamatlábát, hanem a nemzetközi piac szabja meg azt, hogy hogyan bocsáthatják a gazdaközönség rendelkezésére a pénz*.

— Ami azt a kívánásukat illeti, — folytatta a földmívelésügyi miniszter — hogy bocsásson ki a kormány 3 százalékos értékű esődehermentésre szóló jelzálogkölcsönt, erre az a válaszom, hogy a *mai pénzügyi viszonyok mellett ilyen külföldi kölcsönt felvenni nem tudunk*.

— A memorandum egyébként — fejezte be szavait a miniszter — igen helyesen mutat rá a legfontosabb teendőre, amidőn azt írja: „*Nemuljon el minden politikai vagy évi különbség, amely a magyart a magyartól elválasztja, mert sorraesztő gond emészt az egész magyar társadalom*.” Ha mi nem összetartással és megértéssel intézzük az ország ügyeit, akkor csak súlyosbítjuk a helyzetet. Komolyan figyelmeztetem tehát a gazdaközönséget, hogy a *mai nehéz viszonyok között óvakodjunk minden olyan megmozdulástól, amely egységtelenséget vezet*.

A miniszter szavait az egybegyűlt gazdák lelkes éljenzéssel fogadták, majd különböző kívánásaikat terjesztették elő, melyeket a miniszter nagy figyelemmel hallgatott. A gazdák különbözően hangsúlyozták, hogy egyes helyeken 13, 14, 16, sőt 18 százalékos is kell fizetni a kölcsönök után. Ugyancsak kifogásolták, hogy a budapesti buza és a vidéki buza között sok helyütt *igen nagy a diszparitás* (különbség).

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A bukaresti agrárkonferencia.

A bukaresti agrárkonferencia befejezte tanácskozásait. Az első számú bizottság befejezte az agrárállamok által kiküldendő közös bizottság szabályzatának kidolgozását. A második számú bizottság a varsói konferencián felvetett középlejárati mezőgazdasági hitel (hizlalási, stb. célokra) kérdésével foglalkozott s elhatározta, hogy november elsejére Varsóba pénzügyi értekezlet összehívását javasolja a bukaresti konferencián képviselt valamennyi állam részvételével. A harmadik számú bizottság a buzaválsággal foglalkozott. A bizottság határozatában elismeri, hogy a buzaválságnak világháza jellege van és védekezésül azt ajánlja, hogy az agrárállamok a megfelelő kereskedelmi szervezetek megteremtése után vegyék fel az érintkezést az orvoslás eszközeinek kutatására a tengerentúli államokkal. A negyedik számú bizottság az állategészségügyi egyezmény elkészítésével bízza meg az állandó bizottságot. A Nickl Alfréd magyar delegátus elnöklésével ülésező ötödik számú bizottság szerint a preferenciális szerződésekkel kapcsolatban először a gyakorlati eszközöket kell tanulmányozni.

Braziliában győzött a forradalom.

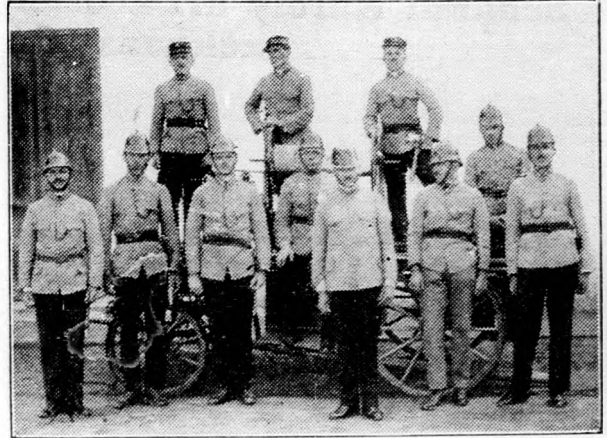
Délamerikai jelentések szerint a braziliai felkelők győztek, a helyőrségek és a katonai intézetek a felkelőkhez csatlakoztak, Luiz köztársasági elnök pedig lemondott. A forradalmi kormány egymásután tartóztatja le a régi kormány tagjait és erélyes kézzel lát hozzá, hogy a véres harcok után rendet és nyugalmat teremtsen Rio de Janeiróban, Brazília fővárosában, ahol a bevonuló felkelőcsapatokat kitörő lelkesedéssel üdvözölte a lakosság. A forradalmi kormány tagjai katonák, tábornokek és tengernagyok, akik fel akarják oszlatni a parlamentet és új alkotmányozó nemzetgyűlést akarnak összehívni. Luiz volt elnököt erős fedezet mellett egy erődítménybe szállították, ahol fogságban tarják.

Boris bolgár király esküvője.

Szent Ferenc városában, Assisiben október hó 25-én tartotta esküvőjét Boris bolgár király Giovanna olasz hercegnővel, az olasz király leányával. Reggel kilenc óra tájban kulhógó esőben érkeztek a fejedelmi násznépet hozó kúlvonatok a fellobozózott pályaudvarra, ahonnan zárt autókön hajtottak az öt kilométernyi távolságban lévő templomba. Az első két kocsiiban a szárnysegédek foglaltak helyet, a harmadikban Viktor Emánuel olasz király a völégény bolgár királlyal, a negyedikben az olasz királyné Ferdinánd volt bolgár királlyal, Boris atyjával, az ötödikben pedig az olasz trónörökös ült a menyasszonnyal, Giovanna olasz hercegnővel. Az esküvői szertartás nagy ünnepélyességgel, de minden pompa nélkül ment végbe. A menyasszony apja karján lépett az oltár elé, nyakig zárt fehér selyemruhában, hosszú uszályal, ékszer nélkül. Az esküvői szertartást a Szent Ferenc-kolostor templomában az apát végezte s mialatt az tartott, kint megszünt az eső. A kedvezőtlen idő ellenére is óriási tömeg nézte végig a királyi nászt, lelkesen ünnepelve az ifju uralkodópárt.

A szovjet megtiltotta a szabad költözködés jogát.

A szovjet, amelynek népbolondító maszlajjai között leggyakrabban szerepel az a frázis, hogy a kommunizmus a polgári világrrend „rabszolgaságából” akarja felszabadítani az emberiséget, napról-napra félreismerhetetlenül mélyebb rabszolgaságba taszítja a bomlott vörös hősérek véres igáját szenvedő orosz népet. Nemcsak a

A somogyi önkéntes tűzoltótestület készütsége.
(Beküldte Major Károly szakaszcparancsnok.)

lelki- és gondolatszabadságot ölték már meg a vörös vezérek, nemcsak állati kulturátlanságba és nem emberhez méltó nyomorba züllesztették az orosz milliókat, hanem már a legemberibb jogoktól is megfosztják őket. A szovjet most tovább ment egy lépéssel a régi rabszolgavilág visszaállítására fel: megszüntette a szabad költözködés jogát. A hatóságok a jövőben bárkinek megtilthatják, hogy elhagyja munkahelyét és más városba költözzék. Ezzel az új renddel azt akarják elérni, hogy biztosítsák a munkát azokban az üzemekben is, amelyek a nagyobb városoktól távol fekszenek s amelyekben sokkal nehezebb az élet, mint másutt. A szovjetkormány azt is elrendelte, hogy azokat is munkanélkülieknek kell tekinteni, akik nem tagjai a szakszervezeteknek. Ezeket a legégségtelenebb vidékekre fogják küldeni.

Halottak napja...

Komor őszi hangulatban érkezett el a Halottak Napja. Valahogy az idő is figyelmezteti a halandó embert az elmulásra; emlékébe idézi, hogy a földi vándorut nem tart örökké és valamikor vége szakad az itteni sáfarkodásunknak. Szomorúság és öröm is van ebben a gondolatban. Szomorúság, mert hisz minden embernek drága kincse az élet: szeretjük az életet és ragaszkodunk hozzá. De van valami örömteljes és vigasztaló is a gondolatban, mert eszünkbe juttatja, hogy minden szenvedésnek és keserűségnek végeszakad egyszer...

Nekünk, Trianonban csufosan legázolt magyaroknak, különösen fájdalmas a Halottak Napja. Máskor is, de különösen e borongós napon eszünkbe jut az a sok-sok százezer magyar testvérünk, aki messze idegenben, távol az édes hazai földtől alussza örök álmát. Sok, sok ezer magyar testvérünk Doberdó fensikján, a Karsztokon, Galicia sáros földjében, Szerbiában, Franciaország földjén, Törökországban és sok magyar testvérünk a tengerek mélységeiben alussza a hősök álmát. Ezekre emlékezzünk s ezekre a névtelen magyar hősökre gondoljunk most is, amikor meggyújtjuk a temetőben az emlékezés pinciny gyertyáit...

Fegyver, lőszer és javítás

a legolcsóbban Mravkó utóda Gyurusz György
puskaműves és kereskedő, Budapest, IV, Károly-körút 22. (Udvarban)

Schandl Károly dr. a Csongrádi Gazdasági Egyesület székházavató ünnepségén.

Október hó 26-án vasárnap tartotta meg székházavató ünnepélyét a Csongrádi Gazdasági Egyesület. A fényes ünnepségen megjelentek: a földművelésügyi miniszter képviselőjében Sorbán Imre dr. miniszteri tanácsos, Farkas Béla dr. Csongrád-megye főispánja, Csemegi Károly Csongrád város polgármestere, Szeder Ferenc dr., Greskovic József, Steuer György országgyűlési képviselő; az OKH részéről Schandl Károly dr. al-elnök-vezérigazgató, Borsody Sándor cégvezető, Wanke Gusztáv elnöki-osztályfőnök és Enyedy Gyula osztályfőnök. Az ünnepélyen az egész vármegye és Csongrád város társadalmi képviselve volt, élén Szedlacsék Ferenc apátplébánosnal és Greskovic Pál városi tanácsnokkal.

Greskovic Pál megnyitó beszéde után Szedlacsék Ferenc apátplébános megállapította a Gazdasági Egyesület helyiségét, majd Greskovic Pál elnök meleg szavakkal mondott köszönetet a földművelésügyi miniszternek és Schandl Károly ny. államtitkárnak értékes támogatásukért, mellyel lehetővé vált a székház felépítése és felkérte Schandl Károly államtitkárt a felavató beszéd elmondására.

Ezek után Schandl Károly államtitkár, országgyűlési képviselő, az OKH. al-elnök-vezérigazgatója tartotta meg avató beszédét. Visszatételezett a multba és rámutatott arra, hogy a Gazdasági Egyesület székházának létesítését mely körülmények idézték elő, változta a mai gazdasági helyzetet, megjelölte a kibontakozás útjait és azt kívánta, hogy a Gazdasági Egyesület háza legyen erős vára a magyar gazdák összefogásának. Hangsúlyozta, hogy a Trianon revíziója csak gazdasági eszközökkel és erős szervezettel érhető el.

Szeder Ferenc és Greskovic József országgyűlési képviselő felszólalása után az ünnepély hivatalos része befejezést nyert. A székházavató ünnepség után a Csongrádi Hitelszövetkezet

tartotta meg rendkívüli közgyűlését, amelyen Schandl Károly dr. nagysikerű felszólalása után, melyben a szövetkezeti együttműködés és önségély, valamint tökélyűjtés fontosságát hangsúlyozta, a közgyűlés valamennyi lelkesedéssel kimondotta az alapszabályok oly irányú módosítását, hogy a szövetkezeti üzletrészek névértékét 20 pengőről 40 pengőre emeli fel.

Délután a Csongrádi Földmunkás Szövetkezet ujonnan felépített székházában tartotta meg Schandl Károly dr. székházavató beszédét, melynek során rámutatott arra, hogy a Csongrádi Földmunkás Szövetkezet volt az első ilyen üttörő szövetkezet, mely a földmunkásszövetkezetekről szóló törvény életbeléptetése után eredményesen kezdte meg működését. E hazafias munka továbbfolytatására hívta fel a munkátfestvéreket és hangsúlyozta, hogy a magyar földmunkás nemcsak bel-földön, hanem külföldön is dicsőséget szerzett a magyar népek és a magyar munkának. Örömmel állapította meg, hogy már külföldön is, — különösen Belgiumban — érdeklődnek a magyar földmunkások iránt és kiltatásba helyezte, hogy a nagy anteciperpi és liegi csatornaépítkezéseknél magyar munkások elhelyezhetők lesznek.

Schandl Károly dr. beszéde után Sorbán Imre dr. miniszteri tanácsos, a földművelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta. Farkas Béla főispán felszólalásában a földmunkások barátjának mondotta magát és utalt arra, hogy a földmunkások nemzeti és erkölcsi alapra helyezkedve, értékes tagjai az ország társadalmának. Steuer György dr. államtitkár, a földmunkásszövetkezetek eddigi eredményes tevékenységéről számolt be. Oláh Mihály szövetkezeti elnök és Greskovic József országgyűlési képviselő a csongrádi gazdák nevében üdvözölte a Földmunkás Szövetkezetet.

Kétszázhatvan ember lelke halálát egy németországi bányakatasztrófánál

Alig temették el Angliában az „R 101” óriásléghajó áldozatait, máris újabb katasztrófa szakadt Európára. Október 20-án, Németországban, Alsdorf község közelében, az Annabánya Vilmos-tárnájában egy dinamitöltény felrobbanása következtében a bányakatasztrófa történetében is pártját rikkító szerencsétlenség történt. A rettenetes robbanás folytán, amely közel kétszáz méternyire a föld alatt történt, az egyik tárna egész hosszúságában beomlott és az ott dolgozó bányászokat maga alá temette. A robbanás ereje olyan nagy volt, hogy a bányafelvonó tornya beomlott, sőt Alsdorf községben is több ház teljesen rombadott. A bánya közelében lévő munkásházak ablakai betörttek és a légnnyomás lesodorta a házak tetejét. A katasztrófa pillanatában a földalatti üzemekben közel kétezer bányász dolgozott, akik közül — amint ezt a vizsgálat megállapította — kétszázhatvan ember lelke halált.

Kép az alsdorfi bányakatasztrófáról. A mentőlegénység a tárna beomlott lejárataánál.

A szerencsétlenség után azonnal megkezdődtek a mentési munkálatok. Rövidesen több ezer főnyi segélycsapat sietett a bányában rekedt emberek kimentésére. Azalatt a föld színén szivertéptő jelenetek játszódtak le. A bányában rekedt emberek hozzátartozói, asszonyok, gyermekek és öregek órákán és napokon keresztül lesték a mentőosztagok jelentéseit és várták a legújabb híreket hozzátartozóik felől. A mentési munkálatok során újabb szerencsétlenség történt, mert az egyik tárna beszakadt és maga alá temette az egyik mentőcsapatot is. A mentési munkálatok során az első nap harminc halottat hoztak a felszínre, a halottaknak a száma azonban óráról-órára növekedett s a legutolsó jelentés szerint kétszázhatvan bányász holttestét találták meg a felrobbant bányában.

Az életben maradt bányászok szörnyű részleteket meséltek arról a rettenetes harcról, amely a katasztrófa után az eltemetett aknában lefolyt. A szerencsétlen bányászok egymást taposva tolongtak a kijárat felé, ahol friss levegőt reméltek. Egyes bányászcsoporthoz járőröket küldtek ki, hogy ügy állítsák helyre az összeköttetést a külvilággal, de a kiküldött járőrök nagyrésze, nem tért többé vissza, mert utközben utolérte őket a mérges gáz, amelyben megfulladtak. A járőrök közül csak kevésnek sikerült a mentőexpedíciókat elérni, akik azután kiszabadították társaikat a szörnyű pokolból.

Aachenben, amelynek kerületéhez tartozik Alsdorf, valamennyi középületre kitzítették a gázszobogót s az aacheni kerület bányatelepei mind gázst öltöttek. Október 23-án, este a bányagazgatóság közzétette a halottak névsorát, akik közül csak százhatvanötöt sikerült felismerni, a többi halott személyazonosságának megállapítása lehetetlen volt. Borzalmas jelenetek játszódtak le a ravatalozás alkalmával is. Az egyik halottnak hitt bányász egyszerre csak felemelkedett s így kiáltott a halott bányászokhoz: „Bajtársak, megmenekültünk, friss levegőt értek! Gyertek velem!” A tetszalott bányász azután visszahullt a koporsóba. A tetszalott bányászt azonnal kórházba vitték, de az orvosi vizsgálat megállapította, hogy nincsen remény életbenmaradásához.

A birodalmi kormány az alsdorfi bányakatasztrófa halottainak temetésére alkalmából, amely október 25-én zajlott le, az egész birodalom területére nemzeti gyászt rendelt el, amely alkalommal a német lobogót az összes középületeken félárboera vonták.

Az acheni tartományban a temetés napján a tartományi elnök minden nyilvános mulatságot, színházi és mozielőadást beállított. A borzalmas katasztrófa alkalmából a magyar parlament nevében *Almásy* László, a képviselőház elnöke és *Wlassics* Tibor báró, a felsőház elnöke részvététáviratot intéztek a német kormányhoz. *Horthy* Miklós kormányzó az alsdorfi bányakatasztrófa alkalmából *Hindenburg* birodalmi elnökhöz intézett részvététáviratot.

Ujabb bányakatasztrófa kilencven halottal.

A francia megszállás alatt lévő *Saar* medence egyik bányavárosában *Maybachban* az alsdorfi bányakatasztrófához hasonló borzalmas szerencsétlenség történt. Október hó 25-én az egyik tármban bányalégrobbanás történt, amely után beomlott a főtárma, ahol több mint száz munkás dolgozott. A robbanás után tűz keletkezett, a föld mélyéből mérges gázok, fojtó füst és lángok törtek elő, amelyek megnehezítették a mentési munkálatakat. *Másfél napi megfeszített munka után kilencvenegy holttestet hoztak felszínre, de az eltűnt munkások száma nagyobb.* Ez a második katasztrófa, mely az alsdorfi szerencsétlenség áldozatainak temetése napján történt, óriási riadalmat keltett Németországban és mélységes részvétet az egész művelt világon.

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Az őszi mélyszántás előnyei.

Nagy terméseket csak az a gazda arathat, aki kötött talaját kitünően műveli s évente legalább egyszer és pedig ősszel, mélyen meg is szántja azt. Az a talaj, amely sohase lesz mélyen szántva, nagy terméseket egyáltalán nem adhat, mert megnehezíti a gyökerek mélyre hatolását, mert szárazabb éghajlat alatt soha sincs benne elegendő víz.

Az őszi mélyszántás lazítja, porhanyítja a talajt, irtja az évelő gyomokat, de a mi száraz viszonyaink között legfontosabb az, hogy segélyeivel tudjuk legjobban elraktározni a téli csapadékot a száraz nyári hónapokra. Erre nálunk annyival is nagyobb szükség van, mert különösen kései vetésű tavaszi növényeink, pl. a kukorica, fejlődésüknek ideje alatt kevés, néha jóformán semmi esőt se kapnak és teljesen az elraktározott téli nedvességre vannak utalva. Természetes, hogy ez a téli nedvesség a felszántott földbe jobban beivódik s minél vastagabb rétegben van a talaj felszántva, annál több vizet vesz magába, mert felszívja azt, mint egy nagy szivacs. Ellenben a fel nem szántott talaj alig vesz magába vizet, annak nagy része a lejtős irányban elfolyik.

Hogy a megőrzött vízmennyiség nagyságáról fogalmat alkothassunk, *Kerpely* Kálmán dr. egyetemi tanárnak egy idevonatkozó kísérletét közöljük.

Egyháts mellett fekvő, ugyanolyan talajminőségű két parcella közül az egyiket ősszel felszántatták, a másikat ellenben csak tavasszal törtette fel. A következő év márciusának végén megvizsgálta, hogy e parcellák talajában mennyi a víz katasztrális holdanként, 60 centiméteres vastagságban és azt találta, hogy az ősszel felszántott földben 2100 hektoliterrel több nedvesség volt, mint a szántatlanban. Bár azután esősre fordult az idő, mégis a júniusban végzett újabb vizsgálat alkalmával katasztrális holdanként 1610 hektoliterrel több vizet állapított meg az ősszel szántottban, mint az ősszel meg nem szántott részletben.

Minden talajnak, amely ősszel mélyen meg lett szántva, sokkal nagyobb a vízfelvevő és víztartó képes-

Diófaförzseket

60 centiméter középvastagságtól felfelé és 2 méter hosszútól felfelé állandóan veszek.

Ajánlatokat „Kézpénz” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

sege, ami azért is nagyon fontos, mert már e nagyobb víztartalom is biztosítja a szántatlannal szemben a nagyobb termést. Nagyobb az ilyen talaj termőképessége azért is, mert a benne foglalt tápláléanyagok a jelenlévő nagyobb mennyiségű vízben jól feloldódnak és ennek következtében az alkalmazott szuperfoszfát, esetleg mérszénitrogén, vagy egyéb műtrágya hatása is sokkalta erőteljesebb, a termés-többlet sokkalta nagyobb, mintha a talaj télen át szántatlannal állott volna. Az ősszel mélyen szántott talaj termése, különösen szárazabb időjárás esetén, minden esetre legalább 1—2 métermázsával nagyobb, mint az ősszel nem szántotté.

Dacára annak, hogy az őszi mélyszántás nagy előnyei kétségen kívül bebizonyultak, mégis igen sok kiscgazda van, aki azt tartja, hogy a szántással ráér tavasszal is és ezért talaját sokszor szántatlannal hagyja télire. Ez az egyik oka annak, hogy az ilyen földön olyan keveset arat, amely az adót és a ráfordított költséget sem téríti meg. Pedig ha körültekintene egy kissé s különösen a szomszédos jobb bérgazdaságokat nézné meg, tapasztalhatná, hogy azokban egyetlen talpalatnyi töretlen tarló sincs, s ennek folytán el kellene hinnie, hogy a bérlő nem éppen csak kedvtelésből siet talaját feltöretelni. Bizonyos, hogy a sietségnek hasznát akarja látni, mert ha nem volna e sietség hasznathajtó, maga is sokszor elodázná azt tavaszra.

A mai nagyon nehéz gazdasági viszonyok parancsolólag megkövetelik minden kiscgazdától, hogy tavasszal elvetendő földjeit is most ősszel mélyen felszántsa.

(—csy.)

A mételykór és annak felismerése.

Irtó: Csukás Zoltán dr.

Alig van betegség, amely az utóbbi években olyan nagyarányú elhullásokat okozott volna, mint éppen a mételykór. Ha figyelembe vesszük azokat a kimutatásokat, amelyek egyes községekben a szarvasmarhákban nem ritkán 50 százalékos elhullásáról számolnak be, s ha meggondoljuk, hogy ezek a nagyarányú elhullások évről-évre megismétlődhetnek, akkor tűnik fel igazán csak a mételykór által okozott csapás katasztrófális volta.

A mételykórt egy élősködő, az u. n. *májmetely* idézi elő, amely főképpen a szarvasmarhákban és juhokban okoz elhullásokat, de nem kiméli meg többi háziállatainkat sem. A metely szaporodása a metelypeték által történik. A metelypetéket az állatokban tartózkodó metelyek produkálják s a bélsárral kiürülve fertőzik a legelőket, vagy trágya alakjában a szántókat is. Kedvező körülmények között egy metely több millió petének adhat életet. Ha el is pusztul ezeknek a legnagyobb része, még mindig bőségesen jut alkalom az addig egészséges állatoknak is a fertőzésre. Ahhoz, hogy egy szarvasmarhán a betegségi tüneteket észleljük, szükséges, hogy legalább 250 májmetely legyen a májában. Ha most elképzeljük, hogy ezek mindegyike több millió metelypetét hoz világra, akkor láthatjuk, hogy egyetlen metelykóros állat az egész község legelőjét bőségesen befertőzheti.

Különösen a nedves időjárás kedvez az élősködő fejlődésének s innen a tapasztalat, hogy esős, áradásos esztendőben a betegség gyakoribb s súlyosabb formákat ölt. A pete tovább fejlődve, az ugynevezett mocsári iszapigisgába vándorol s ennek testében metelylárvává alakul át. A csiga testéből kikerülve, a víz színéhez közel a fűszálakon telepszik meg. Tudjuk, hogy az ilyen apró szürkeházu csiga is a mocsaras helyeken a leggyakoribbak. A betegség

Kender és len fonását

legelőssőbb árért vállalja a

Hirdi kenderfonógár Pécs mellett.

Kérjen árjegyzéket!

tehát olyan helyeken fordul elő, ahol ilyen vízállásos legelők vannak, ahol a mélyedésekben az eső és a kiöntő patak vize felgyülemlik, belemossa oda a fertőzött állatok bélsarát, vagy annak egyes részeit. Az ilyen fertőzött helyekről úgy a méteylárvákat, mint a mocsári iszapcsigát az áradások távoli vidékekre elvihetik s nagy területeket tehetnek a méteylór elhurcolásával szerencsétlenné. Ugyazintén veszedelmes követetői a betegségek a vadállatok is (szarvas, őz, stb.), sőt országunk nyugati részén éppen az elmúlt években sok szarvas és őz is elpusztult az erdőkben méteylór következtében.

A legelők fertőzöttsége évről-évre megmaradhat, mert a csigák igen ellenállóak a külső behatásokkal szemben és védik magukban a méteylárvákat, különösen akkor, ha hó borította be a legelőt. De nemcsak a legelőn, hanem az élőállatokban is évekig megmaradhat a fertőzés, mert a méteylór a májban 4—5 évig is életben maradhat s az ilyen állatok évről-évre fertőzhetik újból a legelőt. Növeli a bajt az, hogy a méteylór helyek nemcsak a rajtuk való legeltetés révén, hanem az ott termelt takarmány etetése útján is megbetegíthetik az állatokat. Mindazonáltal a legtöbb fertőzés a legelőn történik, különösen olyan helyeken, ahol a talajvíz magas s így a legelőkutak víznél mélyebbé nem egybe esik a talaj felszínével. Az ilyen helyeken az itatás alkalmával ürített trágyát az esővíz egyenesen belemossa a kutba.

Ha már az állat felvette a méteylópatét, akkor az a májba vándorol s ha nagyobb mennyiségben van jelen, akkor súlyos betegségi tüneteket okoz. A májban ugyanis a méteylópaté kifejlődik kész méteyllé, amely a máj szöveteit roncsolja, azt gyuladással hozza és sorvadással indítja. Minthogy pedig a máj működése nélkülözhetetlen a táplálkozásnál, az ilyen beteg máj állatok természetesen lesoványodnak. Igen beteg állat, amelyiket későn vettek gyógykezelés alá, később sem éri el a korábbi tej-, hus-, vagy az ökor erőtermelő képességét, mert a máj teljesen nem tud meggyógyulni, viszont új májat sem tehetünk az állatba. A betegség arról vehető észre, hogy az állat szemhéjának belső fele elhalványodik, gyakran egészen krétafehér színűvé lesz. Az állat bágyadt, étvágytalan, a munkában hamar fárad, a tej pedig rohamosan apad. A bélsár zöldes, nyálkás, igen büzös. Később hasmenés léphet fel és a szarvasmarhák időnként felvudóznak. Ekkor már az állat rohamosan soványodik. Juhoknál a szemhéjak megduzzadnak, a toroktájékon ökölyi nagyságú duzzanatok keletkeznek. A betegség folytán megtámadott állatok borjai, bárányai gyengék, soványak, gyakran elpusztulnak, vagy ha megmaradnak is, időtlenek lesznek.

A betegségnek ebben a szakában már kevesebb reményt nyújtanak a felgyógyulásra. Ezért a bajt idejében kell orvosolni. A tünetek a teletetés alatt szoktak mutatkozni: októbertől márciusig. Ha a fertőzés súlyos, mint amintőre a legelőink bőséges fertőzöttsége folytán sajnos ezidén is kilátásunk van, akkor a tünetek már szeptember hó folyamán is jelentkezhetnek. A gazda a bajt a fent elmondottak alapján felismerheti, vagy gyaníthatja. Saját érdekében cselekszik, ha a gyógykezelést akkor fogatatosítja, mikor állatai még jó erőben vannak. A gyógykezelésről, valamint a betegség megelőzéséről a legközelebbi alkalommal fogunk szólni.

Milyen legyen a piacra szánt burgonya?)

Első és főkéleké minden étkezési burgonyának az, hogy abban rothadt, sérült, kapavágott, zuzott, féregrágott, csunya külső héjbetegségben szenvedő és tyuktojásnál kisebb gumók ne forduljanak elő. De nem úgy, mint a magyar termelő szokta mondani, hogy „alig volt benne ilyen”, hanem úgy, hogy a legkritikusabb szem se találhasson abban egyetlen gumót sem, amelyet kifogásolhatna. Okos gazda már a szántóföldön, a szedéskor így válogatja a burgonyáját és zsákba rakva úgy hordja be a szeptember, az eltartás helyére vagy a vasuti állomásra. Ezután következik az árúnak az egyöntetűvé tétele. Ez alatt pedig azt értem, hogy abban a zsákban, a tetejétől az aljáig lehetőleg mind egyforma nagyságú gumók legyenek bele rakva, ne pedig úgy, hogy a tetején pár sorban szép nagy gumók, azon alul mind kisebb és kisebb, diónyi gumók.

A burgonyának e válogatását nem lehet rostával, nem lehet gondosság és lelkiismeretesség nélkül végezni. A rosta egyáltalában csak nagyság szerint osztályoz, de nem dobja ki a rothadt, sérült vagy héjbetegségben szenvedő féregrágott gumókat, azonkívül a rostálás még nem is előnyös az étkezési áru minőségére, mert sok apró sérülést okoz a gumó héján, ami idővel megbarnul, megfeketedik és az értékét rontja.

De nemcsak a tetszetős külalakra kell tekintettel lennünk a piaci burgonyánál, hanem éppen olyan lényeges az, hogy annak a husa is kifogástalan legyen. Azért szükséges, hogy mielőtt bármiféle válogatási munkára szánunk el magunkat, burgonyáink husáról kell tájékozódjunk. Vágjunk ketté a termésből pár száz gumót (egy se megy kárba, mert felelhető), már szedéskor a földön s csak akkor fogjunk hozzá a válogatáshoz, ha a metszési felületeket tisztának, kifogástalannak, foltmentesnek, idegen szineződéstől el nem torzítottak találjuk.

Arra is kell néznünk, hogy a zsákokba csakis földmentes, nem pedig sárban megforgatott gumók kerüljenek. Nagy előnyben van a termelő, aki a burgonyáját meg tudja mosni és szárítani a zsákolás előtt. Az ilyen áru sokkal tetszetősebb és bizonyosan jobban értékesíthető, mint a különben egészséges, de földes, homokos áru. A mosásnál a lényeg természetesen az, hogy utána és zsákolás előtt a gumók teljesen kiszikkadjanak s minden felületi nedveségtől mentesen kerüljenek a zsákokba, mert különben többet árthatunk vele, mint használunk.

Ha fagytól kell félnünk a vasuti szállítás alatt, akkor a vasuti kocsiját és oldalait ki kell bélelnünk először vastag, kemény papíros, vagy kátránylapokkal s ezekre elég jó vastagon az aljára éppúgy, mint az oldalaira zsuppszalma réteget fektessünk, illetőleg állítsunk s csak azután rakjuk be a zsákot a vagonba. Ha már a zsákok mind be vannak rakva, akkor tetejükre szintén vastag papírlapot s erre vastagon zsuppszalma réteget fektessünk. Végül deszkázzuk be a két ajtónyílást és oda is ugyancsak papírlapot és belülről vastagon rétegezzük zsuppszalma réteggel.

*) Közlemény Beke Lászlónak: A burgonya című most megjelent szép és értékes könyvéből.

A szőlőben sokszor tapasztaljuk az őszi munkák során, hogy némely gazda mindjárt a szüret után még teljesen éretlen vesszőket avagy zöld ojtványokat ledönt, hogy a szőlőre abban az évben már gondja ne legyen. Ez az eljárás különösen zöld ojtványoknál felelhető káros, minthogy az ilyen új tőkéről nem lesz hosszú életű termőtkő. Be kell tehát várni a levelek lehullását és a venyigék tökéletes beérését.

A lovakkal abrak gyanánt etessünk árpát, tengerit, korpát, takarmánylisztet és egyharmadrész zabot, mert a zabnak aránylag magas piaci ára van. Hidegvérű lovakkal szecsakával összekevert burgonyapépet is lehet etetni, melynek készítéséhez az apró, piacra nem viheto burgonyát használhatjuk fel.

Ujvére

állását változtatni akarja

nagy gyakorlattal bíró, kétéves szakiskolát végzett józan, szorgalmas

szőlőkezelő.

Olyan szőlőkezelő, vagy vinelléri állást keres, ahol szaktudását érvényesíteni tudja s jövője biztosítva van. Érti a hegyi, valamint a homoki szőlő szakszerei kezelését, az újépitést, fás- és zöldótlást, sztratifikálást. Jártas a borkezelésben, gyümölcsészetben, kertészetben, pálinkafőzésben s a mezőgazdálkodásban, amelyekről kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Megkeresést, a fizetés megjelölésével kér: SZAUFLI ANTAL okleveles szőlőkezelő, Sümeg (Zalamegye).

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATARSADALMI HIREK

Cukorréprémium az 1929. évi termésű répara a belső cukor-fogyasztás emelkedése után.

A cukorrépatermelők és cukorgyárosok érdekeltségének 1928 március 1-én kelt megállapodása értelmében, ha Magyarországon a termelési évben előállított cukorból a belföldön eladásra kerülő mennyiség valamely évben a 950.000 métermázsát meghaladja, ugy minden további 10.000 métermázsá cukornak az illető évben belföldön való eladása esetén a répabeváltási ár egy pengőfíllérrel emelkedik. A 10.000 métermázsát el nem érő cukormennyiségek a répa árnak emelése szempontjából figyelmen kívül hagyatnak. Minthogy az 1929—30. évben termelt cukor belső eladása 1,017.873 métermázsát tesz, ami 67.873 métermázsával több a megállapodásban alapul vett 950.000 métermázsánál, a 67.873 métermázsá többletét pedig minden kerek 10.000 métermázsá cukor után répamétermázsáknént egy pengőfíllér prémium jár a termelő javára, így az 1929-es termésű cukorrépa után a termelőnek az illetékes cukorgyár répamétermázsáknént hat pengőfíllér prémiumot tartozik kifizetni.

Nemzetközi Baromfikiallítás Budapesten.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete december 4-től 8-ig rendezi a 11. nemzetközi baromfikiallítást. A különféle baromfiakon kívül galambok és házinyulak is kiállításra kerülnek. Egyik leglényegesebb része lesz a kiállításnak a gépkiallítás, anélkül is inkább, mert a tenyésztők országsszerte használják már a különféle gépeket és eszközöket, amelyeknek a segítségével jobbá és olcsóbbá tehető a tenyésztés. A kiállítással kapcsolatosan szakelőadásokat is tart a rendezőség.

Értekezlet a drága gabonahitelekrol.

Hojós Miksa gróf elnöklete alatt legutóbb értekezlet volt az Országos Mezőgazdasági Kamarában. A földművelésügyi, pénzügyi és igazságügyi minisztérium, valamint a Nemzeti Bank, Pénzügyi Központ, Országos Központi Hitelintézet és a TÉBE képviselői vettek részt az értekezleten, amelynek célja volt megállapítani, milyen intézkedésekkel lehetne megakadályozni a vidék egyes helyein a gazdahitelekért szedett magas költségeket. Az értekezleten kidomborodott annak a szükségére, hogy minden illetékes tényezőnek igénybe kell vennie a rendelkezésére álló eszközöket, amikkel a vidéki kisebb pénzügyeszek hitelszolgálatát rendes mederbe lehet szorítani.

Frigyes főherceg nagyértékű adománya a magyar-óvári szegények részére. Frigyes királyi herceg és felesége, Izabella királyi hercegnő, a napokban levélben értesítették Sattler János magyaróvári polgármestert, hogy az inségakció céljaira száz métermázsá kenyérlisztet, ugyanannyi burgonyát és ezer kéve tüzelésre való rőzszt adományoznak. A polgármester meleghangú levélben köszönté meg az adományt.

A kalocsai érsek pásztorlevele az inségesekről. Zichy Gyula gróf kalocsai érsek legutóbbi pásztorlevelében a közelgő tél alkalmából a hívek első kötelességéként a szűkölködők támogatását említi meg. A főpásztori szöveget elrendeli a szegényeknek egyházközségeknél való összefrását, mely munka elvégzését a lelkes főpásztor az egyházközségek hölgyeitől várja. A pásztorlevél javasolja, hogy a hívek havonkénti önkéntes adózással egykezzenek megszüntetni minden községben a koldulást. Az érsek a munkanélküliek támogatását különösen ajánlja s ebben a hitbuzgalmi egyesületek tagjainak munkálkodására számít. Elrendeli továbbá, hogy az egyházközségi képviselők, vagy ezeknek hiányában a katolikus iskolások a szegényügynek rendezését sürögősen napirendre tűzzék és azzal foglalkozzanak.

A Kormányzó Ur kitüntetett egy kislányt. Pap Ferenc dr.-nak a debreceni tanítónőképző intézet igazgatójának kislánya még a múlt év nyarán Mezőnyék községben, a falu határában lévő tóból, saját élete kockáztatásával, kimentett egy fuldokló asszonyt. A bátor kislányt a Kormányzó Ur önfeláldozó bátor magatartásáért a bronz-érdeméremmel tüntette ki.

Aranyhintón megy az angol király a parlament megnyitására. Londoni jelentés szerint a legközelebbi parlamenti ülészakot V. György angol király személyesen nyitja meg. A király feleségével együtt aranyos udvari diszhintón megy a parlament megnyitására. A diszhintót kétszáz évvel ezelőtt készítették s sulya több, mint négyezer kilogramm; belseje csupa arany, bíborbrokát s oldalait híres festők remekművei díszítik. A gyönyörű diszhintót nyole pompás paripa huzza. A lovak száma is dusan aranyozottak s egy-egy lószerszám sulya hetven kilogramm.

Ahol nincs csendőrség, ott a kisbíró rendőri közeg. A pestvidéki törvényszék a napokban egy bünpérral kapcsolatban azt a döntést hozta, hogy a kisbíró olyan községekben, ahol nincsen csendőrség, rendőri közegnek tekintendő, mégpedig olyan rendőri közegnek, aki állandóan szolgálásban van. Az érdekes ítéletre az adott okot, hogy a pestmegyei Farnos községben, múlt télen, egy éjszaka Vermesán Károly borbély megtámadta a kisbíró, aki hazafelé ment és súlyosan megsebesítette. A borbélyt hatóság elleni erőszak büntette miatt vonták felelősségre s a tárgyalás alkalmával a bíróság megállapította, hogy a borbélymester hatósági közeg elleni erőszak büntetést követte el s ezért tizennégy napi fogházra ítélté.

Tizennyolc új Murgács-nóta. A népszerű zeneszerző, — akitnek nevét már a középiskolák irodalomtörténetében is megtaláljuk — most tizennyolc új regös dalával kopogtat a magyar szívek ajtaján, hogy ott bebocsátást nyerve, élesztgesse és táplálja a haza, szabadság, hűség, barátság, szerelem, önfeláldozás, anyai szeretet, stb. legszentebb erényeit. Murgács Kálmán új könyvében különösképpen a hazafias templomi énekek fognak meg bennünket: „Isten ki Ur vagy mindennek felett . . .”, „Nagy mélységből kiáltunk Uram . . .”, „Feltámadunk . . .” című énekei valóságos himnuszok és beleillenek bármely felekezeti istentiszteletbe. Nótáinak szövegét a legjobb költők írták. A hazafias érzéstől fűtött dalok, különösen leventéknek, cserkészeknek, a tanulóifjúságnak, műkedvelőknek különösen alkalmas, melyeket bizonyára az iskolán kívüli népművelési bizottságok is megszereznek, hogy az új Murgács-nótákkal is neveljék a hallgató-ságot a szebb magyar jövőben való törhetetlen hitre. A díszes kiállítású keménykötésű könyv ára 3 pengő és minden könyvzeneműkereskedésben megszerezhető.

Budapestnek látványossága a Ferencrendiek templomával szemben, Kossuth Lajos-u. 4. sz. alatt, a Mauthner Ödön Rt. gazdasági és kertészeti kiállítás. Ne mulassza el senki ennek megtekintését. Most van a legalkalmasabb ideje az eredeti Hollandi virághagymák: jácintok, tulipánok, stb. ültetésének, melyek Mauthner-nál nagy választékban kaphatók. Őszi árjegyzékét az érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldi.

Magyar ember

magyar cégtől vásárol

minden hangszert,

melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY

hangszertelepe szállít.

Bpest, VI. 29. Király-u. 58

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

Hulló virág . . .

Hulló virág illatával van tele a kertünk.
Bus panasztól bánatosan felzokog a lelkünk.
Szerelmünknek szép tavaszán,
Ami együtt szőttünk, véget ért az álmunk.
Őszbehajló virágos nyár lett a boldogságunk . . .

Hulló virág, hervadt virág lett a mi szerelmünk.
Panaszt sir még a madár is az ágon felettünk.
Napsugaras kék egünkre
Ráborult a bánat sötét éjszakája . . .
— Azt hallom, hogy másé lettél s könnyünk lett az ára . . .

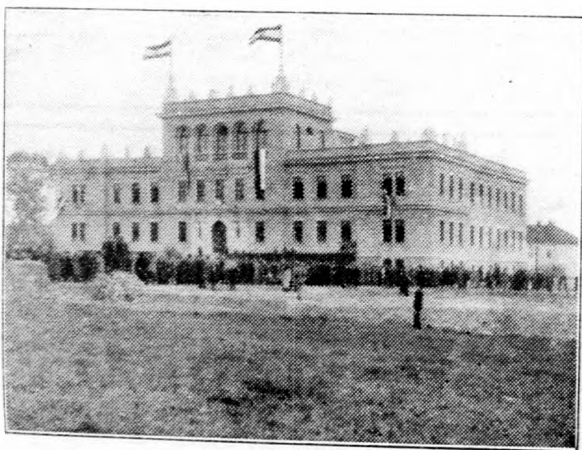
Irtó: GYULAFI.

József főherceg a nyergesújfalu hősiemlékmű leleplezésén.
Október 19-én avatták fel Nyergesújfalu község hősi halottainak emléksobrát. A szoborleleplezésen József királyi herceg is megjelent, aki a leleplezés alkalmával nagyhatású beszédet mondott. A királyi herceget Reviczky Elemér főszolgabíró fogadta a községi előjáróság élén.

Hazaérkezett a kormányzó fia, aki egy évig volt Amerikában. Ifj. Horthy István, a kormányzó idősebbik fia, aki egy esztendő töltött Amerikában, október hó 23-án Budapestre érkezett. A kormányzó fia tanulmányai folytatása céljából volt Amerikában, ahol Detroitban, a híres am-rikai autókirály, Henry Ford gyárában dolgozott. Ifj. Horthy István elmondotta, hogy erősen kellett dolgoznia Ford gyárában s először a traktorosztályon működött. Később Ford autósztályán dolgozott, végül pedig a kísérleti tervezésekhez került. Naponként nyolc órát dolgoztak, de igen sokszor kellett túlórázni is. Elmondotta a kormányzó fia, hogy továbbra is a műszaki pályán akar maradni. Nagy terveit egyelőre nincsenek, most néhány napig pihen, azután valamelyik magyar gyárban helyezkedik el.

Inségadó Csongrádon. Csongrád megyei város képviselőtestülete október 18-án gyűlést tartott, amelyen elfogadta az inségadó-szabályrendeletet. A szabályrendelet szerint a kétezer pengőn felüli jövedelemmel bíró adózók huszonöt százaléktól ötven százalékgig terjedhető inségadót fizetnek. A csongrádi gazdák vasárnapi értekezlete felkérte Petrovics György képviselőt, járjon közbe a kormányznál, hogy az inségmunkarendellel kapcsolatban a kormány nyújtson módot a gazdaközönségnek a mezőgazdasági munkanélküliek foglalkoztatására.

Kommunistaszervezkedés Szentesen. A csongrádi rendőrség hosszabb idő óta nyomozást folytat annak a kommunistaszervezkedésnek felderítésére, amely a csongrádi munkásotthonból indult ki. A rendőrség ugyanis megtudta, hogy a munkásotthonban kommunista rópcédulákat osztogattak. Megállapított nyert, hogy Turi István és Turi Gáborné terjesztették a rópcédulákat, melyeket Budapestről kaptak. A rendőrség több embert őriztetett.

A pécsi egyetem evangélikus teológiai (hittudományi) fakultása Sopronban, melyet a Kormányzó Úr az elmúlt héten avatott fel.

Magyar Hét az országban. Október 19-én vette kezdetét Budapestén a magyar mezőgazdaság, ipar és kereskedelem ter-
méneinek népszerűsítését szolgáló Magyar Hét. A Magyar Hét felvételével kezdődött, amelyben a magyar ipar által előállított
cikkekkel hordozták körül a főváros utcáin. A kereskedők kirakatai magyar árukkal voltak tele az egész hét folyamán. A vasárnap
istentiszteleteken a szökekről a papság beszédekben méltatta a Magyar Hét
nemzeti jelentőségét s a rádió műsorában nyolc napon át minden alkalommal megemlékeztek a Magyar Hétről.
Pesterzsébeten és Szigeden árumintavásárt rendeztek a Magyar Hét népszerűsítésére s a kiállítások igen nagy népszerűségnek örvendtek.
Mezőkövesden a község lakossága matyó kézimunka és háziipari kiállítást rendezett, amely alkalommal Mayer János földművelésügyi miniszter a háziipari pártoló és fejlesztő Jézus Szíve Néplétségi mezőkövesdi társaságát díszoklevéllel tüntette ki. A kiüntetését Borbély-Maczkó Emil főispán adta át a társaságnak. A főispán egyúttal bejelentette, hogy a kormánytól százhuszezer pengő segítséget kap a mezőkövesdi háziipari akciójának felsegélyezésére. Győrött a Magyar Hét alkalmával a kereskedők kirakutversenyt rendeztek s a Győri Hírlap az ünnepélyes alkalomra nemzeti színű keretben jelent meg. A rádió kereskedők is kirakutversenyt rendeztek a magyar áru népszerűsítésére.

Amerikai örökség meséjével csapta be az embereket. Szőke Antal huszonegy éves cukrászegéd, aki különböző bűncselekmények miatt már Ellené izben büntetve volt, egész sereg embert becsapott azzal a mesével, hogy egyik Amerikába költözött rokona több milliárd örökség hátrahagyásával meghalt és a vagyont a magyarországi rokonok öröklék, akik közül az illető is nagyobb összeghez jut. A mesével kapcsolatban Szőke több fényképet mutatott, amelyek a szabadságharcban részt vevő katonákat ábrázolták. Ezután arra kérte az örökségre várókat, hogy pénzzel segítsék őt a nyomozás folytatásában. Szőke persze a pénzzel együtt eltűnt. Sok feljelentés után a detektívek nyomozni kezdtek utána és Budapestén elfogták, Szőke a fővárosban Nagy Balázs néven bérelt lakást, a detektívek azonban rajtaütöttek és hamarosan elcsípték a furfangos csalót.

A polgári iskola hatvan éves évfordulóját. Október 19-én ünnepelte fennállásának hatvanadik évfordulóját a magyar polgári iskola. Ezelőtt hatvan évvel, 1870-ben hozták a polgári iskola létesítéséről szóló törvényt és ebben az évben nyílt meg az első polgári iskola Magyarországon. Az országos polgári iskolák tanáregyesület Budapestén, a Zeneakadémia nagytermében az ünnep alkalmából jubileumi díszgyűlést tartott, amelyen közele-
tünk számos előkelősége vett részt. Az ünnepi közgyűlést Havas István igazgató, országos elnök nyitotta meg, a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevében pedig Nagy Árpád miniszteri tanácsos üdvözölte a jubiláló polgári iskolát s a polgári iskolák tanárait.

Összeverte magát egy eselédleány, hogy szabaduljon a szolgálatból. Gömöri Erzsébet husz éves eselédleány, aki Váti Béla budapesti műépítész családjánál szolgált, október 22-én, amikor nem volt a lakásban senki, arcát össze-vissza ütötte és karmolta. Amikor az építész hazakerkezett, a lány az előszoba padlóján félgyszeméleteslenül feküdt. Az építész azonnal mentőket hívott, akik első segítségben részesítették a lányt. A megjelent rendőri bizottságnak a leány azt mondta, hogy egy ismeretlen férfi támadta meg, aki magát vízvezetéki szerelvénynek mondta s úgy összeverte őt, hogy eszméletlenül terült el a földön. A detektívek azonnal nyomozni kezdtek a titokzatos betörő után és hamarosan rájöttek arra, hogy a lány a rabló támadás meséjét maga találta ki, arcára saját maga mért ütéseket és ő karmolta össze magát azért, hogy a rabló támadás látszatát keltsse. A leány elmondotta, hogy mindezeket azért eszelte ki, mert így akart elkerülni szolgálati helyéről, ahol szigorúan bántak vele és nem akarták elbocsátani. A leány öt ten eljárás indult.

Szobrász tehetség Nagykőrösön. Szabó József nagykőrösi kiscsajda husz esztendősz Zsuzsi nevű lánya, bár sohasem tanulta, igen érdekes módon készít szobrokat és fest mindenfajta képet. A tehetséges lány munkáit október hó 19-én fővárosi művészek nézték meg, akik egyhanguan úgy vélekedtek, hogy Szabó Zsuzsika munkái igen nagy tehetségről tesznek tanúságot és ezért lehetővé kell tenni a lány továbbképzését. Mivel a leány szülei nehéz körülmények között élnek, a művészek gyűjtést indítottak a lány számára, amiből Szabóék iskoláztathatják lányukat.

Ha rheumás, rendeljen azonnal Czako-féle törv. védett Junó-szeszt és kenőcsöt és azonnal meggyógyul. Sok köszönő- és elismerőlevél igazolja kitűnő hatáson eredményét. Megrendelő hely: Isteni gondviselés gyógyszertár, Budapest, VI., Király-utca 88/B. szám.

Ámitók lázítják a falu népet.

Szociáldemokrata agitátorok lepték el a falvakat. — A józan, megfontolt gazdák nálunk süket fülekre talál a csabító szót.

Délbaranya, október végén.

Napok óta újabb izgalom lett urrá a délnyugati végeken. A csonka Baranyamegye déli járásaiban, de különösen a trianoni határ mentén, felelőtlen izgatók járják a falvakat. Amerre csak megfordulnak, gondoskodnak róla, hogy álmatlanok maradjanak az éjszakák. Szerzte hintik az izgágaság, az elégedetlenség magsemét és bizonyos, hogy megjelenésük nem marad hatástalan. De a népámitók minden igyekezete megtörik a falu józan elemeinek megfontoltságán és azon, hogy élénk emlékezetükben él még, hogy mi történt tizenkét évvel ezelőtt . . . Erre vall az is, hogy a baranyamegyei kiscgazdapárt hivatalosan is állást foglalt a széthúzókkal szemben és nem hagyta magát befolyásolni még a saját belső ellenzékétől sem, amely pedig meglehetősen tekintélyes . . .

Miről folya egyébről a szó, mint arról, hogy megnehezült az idők járása? Tizenkét pengős buza, boletta, a nyomor, a magas kamat . . . A szeptember elsejei „tűntető sétáról” is szó esik. Mit akarnak a szocialisták? Mit üzent *Esztergályos* János Baranyába? Lesz-e még? Hogy is lesz? . . . Mindenkinél van hozzá szava. Egyiknek több, másiknak kevesebb. Végül annyit beszélnek, hogy urrez rajtunk a borzalom. És ekkor köteletségünknek tartjuk néhány szóval lecsillapítani a kedélyeket. Nehezen megy, de amikor felfedjük kiletűnkét, mégis sikerül. Baranyában jól tudják, hogy a falu számára mit jelent a „Vasárnap”.

Megyeszerte nagy az izgalom. Nemcsak a liberális lapok által irányított „kiscgazdavezérek” mozgolódása, de a komolyabb, veszedelmesebb mértéket öltő szocialista izgatás az, amellyel számolni kell, még pedig komolyan. Mert ezek a levitézlett népámitók nemcsak Baranyára, de az egész ország területére kiterjeszkednek és annál veszedelmesebb a munkájuk, mentül nagyobb a nyomor és az elégedetlenség. Már pedig napjaink a megpróbáltatások napjai és nemcsak hazánkban, de világszerte mindenütt könnyektől keserű a gazda kenyere. Szorongó szívvel gondolunk arra, vajjon hitelt ad-e a falu népe ezeknek az izgatónak?

Hogy miként fogadják Baranyában a szocialistákat, kitérünk az alábbi pár nyilatkozatból:

Mikó József csonkamindszenti gazda mondja:

— Nyugodtan alszom, mert jól ismerem Gömbös Gyulát. Együtt harcoltunk a fronton. A szocialisták meg csak hadd próbálkozzanak. Mert ebben az országban csak rend lehet. Ezt kívánja az ország helyzete. És ha mégis akadnak rendbontók, majd *elintézi Gyula bácsi*.

Máté István szilvási gazda így beszél:

— Bizonyos, hogy hogy bajok vannak. A kormány gőpezete is kihagy. Ettől a kormánytól többet vár a falu népe és hogy módot nyújtson a bajok orvoslására, a kiscgazdatársadalom még most is összetart. Sőt most még jobban, mint valaha. De eredményeket kérünk. Nem hatvan

nap alatt, mert ez — jól tudjuk — lehetetlen, de abban is bizonyosak vagyunk, hogy *népünk szorgalma, szívóssága képessé tesz bennünket, hogy átvérgődjünk bármiféle veszedelmen, csak ne hiányozzon a vezetőinkből a lelkiismeret, a tudás, az akarat . . .*

Kamu Lajos Szaporcáról ezeket mondja:

— Nálunk is nagy a szegénység, már alig birjuk. Siklósan 12.20 pengő a buza ára, boletta nélkül. Régen rossz annak, akinek adóssága van. Ma már pedig kinek nincs adóssága? A kamatot sem tudjuk fizetni. A falu népének az az érzése, hogy nagy pénzpocekolás folyik oda-főnt. Kicsi az ország, de nagy a parádé. Sok a miniszter, főispán, meg a képviselő. Ritkítani kellene. Meg lefaragni a fizetésekből. Senkinek se legyen ezer pengőnél nagyobb havi fizetése. És ne halmozzanak állást-állásra. Akit egyszer nyugdíjaztak, az ne vállalhasson újból közszolgálatot. Bizony, bizony sok itt a baj . . . *De a szocialistáknak még sincs közöttünk helyük. Majd elvégezzük mi, magányosan.*

Denke Sándor siklósi földmivelő így beszél:

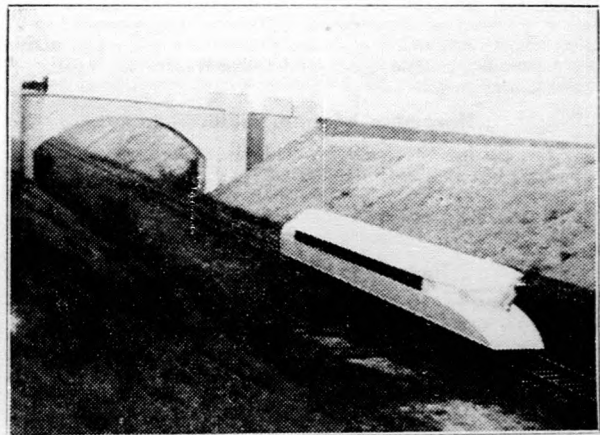
— Nem politizálok, tehát e kérdéshez nincsen sok szavam. Most az őszön nem vetettünk búzát. *Tinókat nevelünk és malacokat. Jobban kifizetődik, mint a 12 pengős buza.*

A fenti nyilatkozatokból is kicsendül a falu sorstragédiája, amely fájó, de egyszersmind meg is nyugtat. A falu népet ma már nem lehet vak eszközként felhasználni a politika nagy sakkjábláján. A magyar mezőgazda függetleníteni tudja magát és tudatosan harcol a sorsának jobbafordításáért. Ebben az ádáz harcban felismeri a tudás törhetetlen fegyverét és az élniakarás ösztöne mindenkor boldogulást biztosít számára.

A falu népe már természeténél fogva is kötelességtudó, türelmes, de érzékeny is, ha próbára teszik. A délbaranyai falvakban nagyon sok a panasza, különösen az *adóbehajtás rendje ellen*, de sajnos, — így mondják — süket fülekre talál.

Ahogy végigjárjuk a falvakat, lépten-nyomon az a kívánság nyilvánul meg, hogy a *Vasárnap*, amely legilletékesebb a falu bajainak feltárására, *esetről-esetre kövessen el mindent, hogy jobb napok virradjanak a falu népére.*

Várnai Ferenc.

A sinen járó „Zeppelin”.

Egy német mérnök szerkesztette ezt a legújabb technikai csodát. Az alkotmány orrán légesavar van, melyet repülőgép-motor hajt. Ez vízi előre a sineken a kocsit, mely első próbautján óránként kétszáz kilométer sebességet ért el.

Baromfitömőkészüléket

már 7.20 fillérért kaphat frankó szállítva és egy perc alatt tömhet libát fulladás mentesen.

Kényelmes munka és nem töri jószágát.

Kérje az egyes számú árjegyzéket.

Cím: Kugler Sándor, Makó

Rablógyilkosság az Augusztá-telepen. Október hó 22-ére virradó reggel borzalmas rablógyilkosság történt Budapesten az Augusztá-lakótelepen, amelynek tettesét azonban a rendőrség másfél napi nyomozás után már el is fogta. Az Augusztá-telepi vendéglőhöz tartozó lakásban Mester János esaposlegény meggyilkolta Soltész Lajosné szakácsnőt. Mester az éjszaka folyamán behatolt Soltészné szobájába és kötéllel megfojtotta az alvó szakácsnőt, majd pedig 190 pengő készpénzét és értékű tárgyait elrabolta. A gyilkosság után Mester a holttestet rongyokba burkolva, a vendéglő színháztermének dobogója alá rejtette, az elrabolt pénzt egy zacskóba tette s a kuglizó helyiségben rejtette el. Mester a gyilkosság után azt a látszatot akarta kelteni, mintha kívülről jött betörők jártak volna a lakásban, ezért a vendéglő ivószobájába ment és ott néhány sörösüveget tett az asztalra, hogy reggelre azt gondolják, hogy több betörő járt a vendéglőben s azok gyilkolták meg a szakácsnőt. A detektívek azonban néhány áruló nyom segítségével hamarosan Mester Jánosra bizonyították a gyilkosságot, aki megtört és bevallotta szörnyű bűnét. A rendőrség a gyilkost azonnal letartóztatta.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 2-án, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alberti, Jászkisér, Szolnok, Újkécske. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Ráckeve. — **Kirakodóvásár:** Budapest.

November hó 3-án, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Dunaszekeső, Esztergom, Gödre (sertésvásár bizonytalan), Győrasszonyfa, Izsák, Kadarkút (sertésvásár bizonytalan), Mernye (sertésvásár bizonytalan), Noszlop (sertésvásár bizonytalan), Nyírbakta, Pécs, Poroszló, Sátoraljaújhegy, Szerencs, Szil, Tolna, Veszprém. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Mezőtúr, Hatvan, Eger. — **Kirakodóvásár:** Nagykapornok.

November hó 4-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alattyán, Alsópáty, (sertésvásár bizonytalan), Beled, Iván, Jánoshalma, Karmaes (sertésvásár bizonytalan), Nagykanizsa, Sármellék (sertésvásár bizonytalan). — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Simontornya, Szikszó, Tata. — **Kirakodóvásár:** Budapest, Hatvan, Mezőtúr. — **Marha- és kirakodóvásár:** Óriszentpéter.

November hó 5-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alsóság, Attala (sertésvásár bizonytalan), Darány (sertésvásár bizonytalan), Göröcsény, Kaba (sertésvásár bizonytalan), Kövágóórs, Lébény, Lénárdardaróc, Marcell (sertésvásár bizonytalan), Mezőkovácsháza, Mike (sertésvásár bizonytalan), Tiszaluc, Vép (sertésvásár bizonytalan), Zalalövő (sertésvásár bizonytalan). — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Jánosháza. — **Kirakodóvásár:** Budapest, Simontornya, Tata.

November hó 6-án, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balatonfőknáj (sertésvásár bizonytalan), Gyöng, Lövő, Marcelló, Onód, Tabajd, Velence, Zalagyömörő. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Cellőmölk, Miskolc, Putnok, Tiszafüred. — **Marha- és sertésvásár:** Kiskomárom. — **Kirakodóvásár:** Budapest.

November hó 7-én, pénteken.

Ló-, marha- és sertésvásár: Gyöngyös. — **Sertésvásár:** Aszód. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Buj. — **Kirakodóvásár:** Budapest.

November hó 8-án, szombaton.

Nincsen vásár.

SZIVÁRVÁNY.

A szalonna.

István bácsi erős, nagyfejű, tuskó kis emberke volt. Az édesanyja azt állította róla, hogy hatesztendő koráig olyan esze volt, hogy pap is lehetett volna belőle. A szép pálya azonban hirtelen keréketört, mert — ezt megint az anyja mesélte — Szilveszter estéjén, mikor elmentek a batyubálba, s a Pisti gyereket magára zárták a szobába, hogy hadd aludjon, a boszorkányok éjjélkor úgy kilékeltek az esztét, hogy másnap rá se lehetett ismerni. Egészen megbutult.

Igy aztán kanászbojtár lett, majd kisbéres, végül elérte a ranglétra legmagasabb fokát: béres lett.

Szépen éldegélt a feleségével, Juli néniével. Nem is lett volna közöttük semmi baj, ha a szalonna nem okoskodott volna.

Ugy volt, hogy András-nap táján, mikor beköszöntötték a jó hideg disznótoros idők, megölték a malacot. Mivel Juli néni a füstölt szalonnát nem szerette, felvittek a padlásra. Majd ott átjárja a hideg. Ugy aztán jó lesz.

Estére késve lefeküdtek. A padlás ajtaja a tornácra nyílt.

Horgos János, az öreg bakter, egész nap a ház körül csavargott, látott, tudott mindent s mivel pedig a szalonnát ő maga is szerette, nemcsak Juli néni, azon törte a fejét, hogyan tudna feljutni a padlásra, a szalonna közelébe.

Odalopodzott hát a padlásajtóhoz, hallgatódzott egy ideig, s mikor semmi gyanusat nem hallott, szépen felsurrant a padlásra.

Örült, hogy most már rendben van, pedig dehogy volt rendben!

Juli néni rosszat álmodott, feljedit, de ugyanakkor még jobban megijedt.

A padlásról gyanus csoszogást hallott:

— A szalonna! — dobban meg a szíve. — Lopják!

István bácsi húzta a lóbort, hogy a nagy légáramlat-tól csak úgy lengett a bajusza.

Juli néni jól oldalba bökte s mikor a párja felébredt, suttozva újságotla neki:

— Lopják a szalonnát. Eregyen ki!

Az ember egy ideig felült. Ő ugyan nem hallott semmit, de mert Juli néni igen ösztökelte, kelleltenül kikészülődött az ágyból, kiment a tornácra, aztán a padláslyukon keresztül nagy hangon felkiáltott a padlásra:

— Halló! . . . Van itt valaki?

Horgos János éppen csapta hóna alá a szalonnát, a hangtól úgy megijedt, hogy majd elesett, aztán zavarában megszólalt:

— Nincs senki!

István bácsi megnyugodott:

— No azért! Mert ha van ott valaki, fölmegegyek ám!

Azzal nyugodtan bement a szobába és lefeküdt. Az asszony is megnyugodott. Másnap azonban, mikor felment a padlásra, a szalonnát sehol sem találta.

Alig várta, hogy az ura hazaérjen. Nagy hangon rátámadt:

— Ugy-e megmondtam, hogy tolvaj járt a padláson. Ellopták a szalonnát!

István bácsi összeráncolta a homlokát:

— Mikor? — kérdezte gyanusan.

— Az éjjel! — beszélt az asszony keseredetten. —

Mikor mondtam, hogy nézzen fel a padlásra.

Az ember gondolkodott, aztán megcsóválta a fejét:

— Nem lehet a!

— Mért ne lehetne?

— Mert mikor megkérdeztem tőle, hogy ott van-e, aszonta: nincs ott.

Földbirtokosok figyelmébe! Akik rövidesen jelentkeznék, azoknak még 30 holdon felüli birtokra folyósítatunk 7 és fél százalékos típusú törlesztéses kölcsönt. Rövidebb vagy hosszabb időre I., II., III., helyű nagykamtu tartozásokat illetékmertesen bekonvertálunk. — Helyszíni becsütés nem kell. Ingyen felvilágosítást nyújt: **Agrária Részvénytársaság** Budapest, Erzsébet-körút 2.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Hogyan kell ősszel elültetni a gyümölcsfákat? 2. Milyen gyümölcsfákat érdemes tenyészteni? 3. Hogyan kell kezelni a gyümölcsfákat? (P. J., Nyiregyháza.) — **Felelet:** 1. Az elültetendő fák gödrét minél előbb ki kell ásni, hogy a földnek mélyebb rétegeiből kiszedett részét is megérelje a nap és levegő. 2. A Nyírségben az Országos Gyümölcsészeti Tanács a következő fajták termelését ajánlja: *Alma:* Batul, Entz rozmarin, Husvéti rozmarin, Jonathan, Török Bálint. *Körte:* Diel vajkörte, Vilmos-körte, Juliusi eszeres, Amantio vajkörte, *Szilva:* Besztercei, Olaszkek. *Kajszibarack:* Magyar legjobb, Kecskeméti koraí, Késői rózsá. *Cseresznye:* Jaboulay ropogós, Nagyhercegnő. *Meggy:* Pándy, Fekete spanyol. *Dió:* Sebeshelyi, Nagybányai. *Őszibarack:* Amsden, Gyötes, Szőgi duránci. 3. A fák kezelését a „Tanácsadó”-ban nem írhatjuk le olyan részletesen, mint amennyire egy gyümölcstermelőnek ezt tudni hasznos volna. Azért azt ajánljuk, ne sajnálja a pénzt ilyen hasznos dologra s vegye meg nyolc pengőért Mahács Mátyás: *Gyümölcstermesztés* című könyvét, amely kiadóhivatalunkban kapható.

Kérdés: 1. Élvezhető-e a páva husa? 2. Hogyan kell elkészíteni a lilaszínű tojásgyümölcsöt? 3. Hol lakik Budapesten Gy. Z.-né? (Özv. J. J.-né, Hódmezővásárhely.) — **Felelet:** 1. A páva husa rostos, kevésbé ízletes és csak pácolás után élvezhető. 2. Salátának használják ecettel, hagymával, burgonyával elkészítve. Ugyanugy készíthető, mint a burgonyasaláta, vagy a bab-saláta. 3. Ha a kérdézzel egyén Gy. Z. százados felesége, akkor lakcíme: Budapest, I., Tarcali-ut 16. szám. Egyébként forduljon valamelyik csipkésztűhöz. Hyenek: Brüsszeli csipkeház, IV., Kammermayer-utca 3., Első Magyar Csipkegyár, IV., Mária Valéria-utca 1., Stöckler Lajos, VIII., Tisza Kálmán-tér 14.

Kérdés: 1. Január hónapban egy gabonakereskedőnek buzát adtam kölcsön. Köteles vagyok-e a visszatartott buza után boletát adni? 2. Mennyi a mai értéke az 1919. évi március havi 3000 koronának? 3. Hol lehet kapni bő terjedelmű földrajzi atlaszt és mennyibe kerül? 4. Szeptember hónap végén községünk felett tiz repülőgép szállt el északról dél felé. Miféle gépek voltak és hová repültek? (K. T., Ozora.) — **Felelet:** 1. Nem köteles boletát adni. 2. Körülbelül 770 pengő. 3. Kiadóhivatalunkban kapható Cholnoky Jenő: Földrajzi atlasz, amely a legterjedelmesebb ilyenművi munka, közel száz térképpel és rengeteg statisztikai melléklettel. Ára 48 pengő. Iskolai használatra alkalmas atlasz is kapható kiadóhivatalunkban, ennek ára 6 pengő. 4. Amint azt lapunkban annakidején közöltük, szeptember folyamán olasz katonai repülők jártak nálunk vendégségben, akik Budapestre Belgrádba és onnan pedig Bukarestbe repültek.

Kérdés: Hol kaphatok cukorgyári száraz répaszeletet? (Cs. A., Nádudvar.) — **Felelet:** Forduljon valamelyik közeli cukorgyárhoz. Irjon a mezőhegyesi, vagy a szerencsi cukorgyárnak.

Kérdés: Kell-e hatósági engedély ahhoz, hogy műkedvelő előadást tartsunk? (T. J., Szaha.) — **Felelet:** Az előadás megtartásához engedély szükséges, amit a szolgabírói hivatalban kaphatunk meg. Mind a két mondat helyes, mert a magyar nyelv szabályai szerint mind a kettőt egyformán lehet használni. Az ígének helyes alakja ebben az esetben letagadni, nem pedig megtagadni.

Kérdés: Hol vehetek olcsó lexikont? (B. J., Lendau-újfalva.) — **Felelet:** Az új lexikonok igen drágák és rendszerint sok kötetből állnak. Jó a Napkelet lexikona, amely két kötetes. Ára 48 pengő. Használtan olcsóbban lehet megvenni mind-egyik lexikont, azonban a könyvek többé-kevésbé sérültek, úgy, hogy használt könyvet az Ön számára be nem szerzhetünk, mivel nem tudjuk, hogy a könyv megfelelő lesz-e. A Génius kislexikonának ára újonnan 32 pengő.

Kérdés: Gabonatisztogépet szeretnék beszerezni, hová forduljak? (6250. számú előfizető, Bajna.) — **Felelet:** Lapunkra hivatkozással irjon a Kühne Mezőgazdasági Gépgyár Rt.-hoz (Moson) és kérjen árjegyzéket.

Kérdés: 1. Kiket vesznek fel a jutasi altisztképző iskolába? 2. Mik a feltétel kellei? (F. L., Tokaj.) — **Felelet:** 1. Négy elemi végzett, jómagaviseletű fiatalembereket. 2. A felvétel kelleit az igazgatóság — ha Ön ezt levélben kéri — tájékoztató ívetben közli Önnel. Az intézet címe: Kinizsi Pál magyar királyi altisztképző iskola, Jutas, Veszprémmegye.

Kérdés: 1. Hol kaphatok olyan könyvet, amelyben kérvény, felelkezés, szerződés- és panaszmintákat találhatok? 2. Szükséges-e felelkezéseknek, kérvényeknek, szerződésnek, vagy panasziratnak géppel való leírása? (K. F., Mátrasztele.)

Rheumás!?!...

Még ma rendelje meg a **CZAKÓ**-féle törvényesen védett és engedélyezett

JUNÓ-SZESZ ÉS KENŐCS

orvosilag kipróbált háziszereket, amelyet rheuma, csusz, ischiás, zsába és köszvénynél; megfázás vagy megerőltetésből eredő fájdalomknál bámulatos gyorsan és eredményesen használnak. Egy adag elegendő, melynek együttes ára P 11.— használati utasítással. Szétküldés postai utánvétellel.

Isteni Gondviselés Gyógyszertár,
Budapest, VI., Király-utca 88/B szám.

— **Felelet:** 1. Kiadóhivatalunkban kapható, a pénz előzetes beüldése ellenében öt pengőért: Fodor: Öngyűvéd című könyve, amelyben megfelelő mintákat talál. 2. Nem szükséges a géppel való leírás, csupán az olvashatóság kedvéért célszerű.

Kérdés: Hol van a lovasscendőrőrs parancsnoksága? (Cs. G., Hahót.) — **Felelet:** A magyar királyi első csendőrkerület parancsnoksága, — ahol egyuttal a lovasscendőrőrs parancsnoksága is székel — Budapest, I., Bőszörményi-ut 21. szám alatt van. (Csendőrlaktanya.)

Kérdés: 1. Lehet-e fáradt traktorolaját bórpolásra használni? 2. Erdemes-e házilag kocsikenőcsöt készíteni? 3. Mi az oka annak, hogy másfél éves kislányom, — ha csak hozzájut — földet eszik? Mit tegyünk a gyermekkel? (K. J., Aka.)

— **Felelet:** 1. Használható. 2. Nem érdemes otthon készíteni, mert többé kerül, mint a készen vett jó minőségű kenőcs. 3. Föltétlenül mutassa meg orvosnak.

Kérdés: 1. Még 1926. évben tizenhat százalékos kamatra vettem kölcsön pénzt. Ma már mindenütt olcsóbb a kamatláb, köteles vagyok-e továbbra is ilyen magas kamatlábat fizetni? 2. Lehet-e az osztálysorsjáték első húzása után fizetni, úgy, hogy a sorsjegy az első húzásra is érvényes legyen? 3. Fenn áll-e még a R. bankház? (K. N., Bakonycserrnye.)

— **Felelet:** 1. Ha, mint Ön írja, kötelezvényt adott arra, hogy a magas kamatot fizeti, köteles azt megfizetni, kivéve azt az esetet, ha őt a pénz felvételénél kényszerítették erre a magas kamatlábra, vagy pedig a súlyos kamattelher végronulását idézi elő. Hogy pontos választ adjunk, ismernünk kell a szerződést. Mi célszerűnek tartanánk, ha olcsóbb kölcsönt venne fel és abból kifizetné a régi kölcsönét. 2. A húzás megtörténte után az elmúlt húzásra már nem fizethet, a következőkre azonban igen. 3. Fennáll, de nem ajánljuk.

Kérdés: 1. Hajam nagyon korpás, mit tegyek vele? 2. Szabad-e a levante főoktatónak tegezni a leventét? 3. Mennyi a kötelező foglalkozási idő? 4. Kap-e fizetést a segédoktató? 5. Hol lehet megkapni Budapest térképét? (Hű előfizető, Sarkadkeresztúr.) — **Felelet:** 1. Mossa gyakran szappanos vízzel. Jót tesz a hajnak, ha alkohollal legalább hetenkint egyszer le tudja mosni. Ha hull a haja, úgy ajánljuk a Gamma nevezetű hajszeszt. 2. A tegezés általában szokásos s ezen megütközni való nincsen. A katonaságnál is tegeznek a legénységet és a tisztet egymás között is tegeznek. 3. Heti két-három óra. 4. Fizetést nem kap, némelyik helyen azonban bizonyos napidíjat utalnak ki számára. 5. Kiadóhivatalunkban megkaphatja a székesfővárosi térképét a részletes utcamutatóval együtt 2 pengőért.

Kérdés: 1. Mikor van felvétel a pénzügyőrséghez? 2. Hová kell benyújtani a felvételi kérvényt? (T. J., Csákány.) — **Felelet:** 1.—2. Általában augusztus 31-én és december 31-én veszik fel a pénzügyőri újoncokat. Jó, ha a kérvényt már most benyújtja a pénzügyőri altiszti iskola parancsnokságához, Budapest, IX., Mátyás-utca 11.

Kérdés: Többen az egyik országgyűlési képviselőnek bírtokát béreljük. A béreltet buzában fizetjük és a boletára vonatkozóan úgy egyeztünk meg, hogy annak a fele őt illeti, a fele pedig bennünket. De a buzát beszállítottuk s a képrisélet ur el is adta a buzát, de a fél boletának árát a mai napig sem adta meg nekünk. Az egész boletát a saját adójába fizette be. Mikor köteles a nekünk járó boletát vagy pedig a pénzüsszeget megfizetni, mivel a boletát árát nem merjük tőle kérni? (L. I., Gartafalva.) — **Felelet:** Ha egyéb megállapodás nincsen, véleményünk szerint az átadás alkalmával kellett volna a boletát önkönnel átadni. Nincs más hátra, kérjék a képviselő urat hehéz helyzetükre való hivatkozással a fél boletánkat vagy a megfelelő pénzüsszeget sürgős kifizetésére.

A FÖLDOSZTÁS.

— Népszínmű három felvonásban. —

Irta: ifj. K. Kálmán Sándor nógrádverőcei kisgazda.

A darabot a „Vasárnap“ műkedvelő-olvasói a szerző engedélyével díjmentesen előadhatják.

(26. közlemény.)

CSORBA: Semmit se köszönj, úgy lesz, ahogy én akarom. Gyerünk. *(Csorba, Örszi után bemegy a házba.)*

HORNYSÓ *(utána)*: Majd megbánja még kend.

TERCSI: Ha az orromnál nem néznék túl, fejére huznám a feleséges kalapját, vén bolond.

RÓZSI: Gyerünk, édesapám!

HORNYSÓNÉ: Minek beszélt kelmed, most megharagszának ránk.

HORNYSÓ: Ahogy tetszik nekik. Megmondtam a szívemen valót. *(Megy kifelé.)*

RÓZSI: Isten áldja meg, Teresi néni. Bocssáson meg édesapámnak, ne haragudjanak.

HORNYSÓNÉ: Örömbbe beszélt úgy az Örszi kedvre, Isten veled, Teresikém!

TERCSI: Isten áldja meg nénémasszony!

HORNYSÓNÉ: De ne haragudjatok, aztán majd estére visszahozom ezt a ruhát, a Rózsit meg használjátok fel valaminek.

TERCSI: Nincs szükségünk rá, csak vigyék a pokolba.

HORNYSÓNÉ: Dehogy viszem, ha hazamegyek, mind megégetem. Isten áldja meg. *(Balra elmennek Rózsival.)*

TERCSI *(amikor azok elmentek, félre)*: Jaj de szerettem volna lekapni kedvemre. Még föl akarta lovalni ellenem. *(Jószíhoz.)* No öreg, még most sincs kész?

JÓZSI: Bizony, bizony, már hetvenkét esztendeje.

TERCSI: Nem azt kértem, a szerszám? Mink már elme-gyünk.

JÓZSI: No lám, no lám, mind elmennek.

TERCSI: Bizony, bizony, mind.

JÓZSI: Nem baj. A korszót fél kell hagyni a Viki bácsi-nak. Oszt minden jó lesz. Bizony, bizony.

TERCSI: De jó gégeje van, hisz most hoztam tele.

JÓZSI: Az ám, majd elfelejtetem, bírónéasszony. Egy fiatalember volt itt, oszt egy levelet adott át. Kért, hogy ad-jam át a bírónénak, de úgy, hogy senki meg ne lássa. Most itt az alkalom. Tessék, bizony, bizony. *(Átadja, Teresi átvesszi.)*

TERCSI: Ki volt, nem mondta?

JÓZSI: Olyan doktor féle volt, bizony, bizony.

TERCSI *(megy előre, felbontja, olvassa)*: „Kedves Teresi-kém! Az öreget indítsd utnak a jányával együtt a temetés-re. Te pedig maradj otthon. Élünk az alkalommal. Várjál rám. Csókolj Zolikád.” *(Jószíhoz.)* No, igma ki még abból a korszóból, ha van benne. *(A levelet beteszi a keblébe.)*

JÓZSI: No lám, no lám, még egy kiesi. *(Meghuzza, jót iszik.)*

TERCSI: Aztán e levél felől senkinek se szóljon.

JÓZSI: Még magamnak se, bizony, bizony. *(Átadja a korszót.)*

TERCSI: Aztán csak iparkodj a dolgával. *(Bemegy.)*

JÓZSI: Kész lesznek, kész. *(Egyedül.)* De a háló is kész van, amibe megfoglak benneteket. Hej, Csorba Gergely, most még úgy van, ahogy te akarod, de esküszöm, hogy egy félóra múlva másképp beszélsz. Ha ugyan nem leszel vak, még akkor is. *(Kis szünet.)* Még szerenese, hogy nem vizsgálták meg a munkámat. Mert ugyancsak csináltam vargaöltéseket. De hát így van az, aki belekontárkodik a más mesteréébe. No, de majd megcsinálja, aki ért hozzá. *(Kilép Csorba, kezében a korszó.)*

XVI. Jelenet.

(JÓZSI, CSORBA, majd ÖRZSI, TERCSI.)

CSORBA: No itt van, öreg, csak aztán vigyázzon a portánra, míg mink távol leszünk.

JÓZSI: Vigyázzok, vigyázzok, becsületes ember az öreg Viki bácsi. Bizony, bizony.

CSORBA: Ha nem üsmerném annak, akkor nem hagynám itt magára. Egy jó óra múlva itthon leszünk. *(Kilép Örszi, utána Teresi.)* No gyertek már, mert elkészünk.

TERCSI: De nyughatatlan kelmed!

ÖRZSI: Még odaérünk időben.

CSORBA: Igazad van, asszony. Én nem tudom, hogy mi van velem. Olyan furesán érzem magam.

TERCSI: Biztos a vén Hornyos szavai bántják kelmedet. *(Tudul kifelé, Teresi utána.)*

CSORBA: No még csak az hibázna, Gyerünk!

ÖRZSI: Viki bácsi, aztán nehegy elmenjen valahová!

JÓZSI: Nem vagyok én csavargó, bizony, bizony.

ÖRZSI: Jól van Viki bácsi, Isten áldja meg.

JÓZSI: Isten velük, bizony, bizony. *(Mind a hárman elmennek.)* Urísten, az egész tervem oda van, Pedig olyan jól ment volna. Nem mert itthon maradni. Vagy talán engem gondolt akadálynak? *(Fogja a szerszámot, levágja a földre.)* Egy öltést se csinálók többet. *(Egy kis szünet, rákönyököl a varrószék-re, gondolkodik. Kívül Teresi hangja hallatszik.)*

TERCSI *(kint)*: Jaj a lábam!

ÖRZSI *(kintről)*: Jézus Mária!

JÓZSI: Miféle kiabálás ez? *(Felveszi a szerszámot, dolgozik.)*

CSORBA, ÖRZSI *(vezetik vissza Teresit, sántit a jobb lábára.)*

JÓZSI *(félre)*: No lám, no lám. *(Tovább dolgozik.)*

TERCSI: Csak ide az asztalhoz, hadd ülök le.

CSORBA: Hogy megérzi az embert a bajt előre.

ÖRZSI: Nem jobb volna, ha bevinnének, édesanyám?

TERCSI: Nem, nem, jó lesz itt, csak ti menjetek. *(Leül-
telik.)*

JÓZSI: Mi baj, mi baj?

CSORBA: Megcsúskolt a lába.

JÓZSI: No lám, no lám. *(Közben iszik a korszóból.)*

CSORBA: Vessd le a cipőd, majd megnézem, hogy nem-e bokaficamodás.

TERCSI: Semmit se nézzen kigyelmed. Majd csak jó lesz, igaz, hogy nagyon fáj.

CSORBA: Aztán, ha kiugrott, mindjárt helyre is igazítom.

TERCSI: Ért is ahhoz kigyelmed. Jaj, jaj!

CSORBA: Jól is néznék ki, marhatartó ember létemre, nem értenék hozzá.

TERCSI: Hát engem is marhának néz?

CSORBA: Hogy mondhatsz ilyent? Csak nem értelmezod félre? De ha a faluba valaki jószágjának kímén a lába, mind nekem kell helyrerakni. Legyen az akár ló, tehén, vagy ökör.

ÖRZSI: Majd lehuzom a cipőjét, édesanyám, aztán meg-nézzük.

TERCSI: Akkor lekéstek a temetésről. Azt pedig nem szeretném, ha a bíró, meg a családja nem lenne ott. Én is szeretem volna elmenni, de most már nem tehetek róla.

CSORBA: De hát hogy hagyjunk most magadra, még rossz-sul is lehetsz!

TERCSI: Majd akkor a Viki bácsival áthivatom a szomszédasszonyt. Most még csókoljon meg, aztán menjenek.

CSORBA: Ilyen asszony kell énnékem. Még ha baja van, akkor sem hagyja el magát. Szót fogadok. *(Megcsókolja.)*

ÖRZSI: De hátha a szomszédasszony se lesz itthon?

TERCSI: Akkor sem halok meg, míg hazajöttök.

CSORBA: Aztán ha megunod magad kint, majó a Viki bácsi betámogat.

JÓZSI: Bizony, bizony.

CSORBA: Mink meg menjünk, Örszikém.

ÖRZSI: Ha rosszul talál lenni édesanyám, a Viki bácsit szalajtsa értünk.

TERCSI: No jól van, csak menjetek már.

CSORBA: Majd iparkodunk haza. *(Balra el Örszivel.)*

JÓZSI: No lám, no lám, milyen hamar meg van a baj. Hogy történt?

TERCSI: Lásson a dolgához, mit érdekl az én bajom?

JÓZSI: Igazán sajnálnám, ilyen szép fiatal menyecske sánta lenne, bizony, bizony.

(Folytatjuk.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

is is I bubi frizura

(Beküldte: Kiss S. János Tácoról.)

2. Szórejtvény.

nincs lárma vigyáz S lángol

(Beküldte: Ifj. Balázs Elek Harsányból.)

3. Szórejtvény.

mázol I szín (-os)
(I)

(Beküldte: Nemes István Léntiszombathelyről.)

4. Szórejtvény.

falba verik férfinev (-e)

(Beküldte: Ifj. Tóth István Alsóradásról.)

5. Pontrejtvény.

M . n . a . t . n . d . s . p . h . n . s

(Beküldte: Ifj. Gombos Vince és Zsófi Gáborjáról.)

6. Szórejtvény.

**E
VES
Ő**

(Beküldte: Szakály József Kercáról.)

7. Szórejtvény.

kukorica íok

(Beküldte: Paukovits Emilia Jákról.)

8. Szórejtvény.

o o o d r
o a

(Beküldte: Paukovits Emilie Jákról.)

9. Szórejtvény.

Magyar folyó testrészt Á D

(Beküldte: Kővér Gyula Legyesbényéről.)

10. Pontrejtvény.

e . z . é . k . k . l . t . o . o . s . á . f . l . t .

(Beküldte: Szeibel János Valtajból.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 47-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtő nevét nincs módunkban közölni.

A 41-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: Román határ. 2. Szórejtvény: Spárta. 3. Szórejtvény: Nem, nem, soha! 4. Névrejtvény: Nándorfehérvár. 5. Szórejtvény: Eszperantó. 6. Szórejtvény: Borbála. 7. Szórejtvény: Nagyon várom a „Vasárnap”-ot. 8. Szórejtvény: Jön a tél. 9. Pontrejtvény: Esik eső, szép csendesen esik. 10. Szórejtvény: Árjegyzék.

Helyesen megfejtették: Kótay Ferenc, Lehoczy Endre, Niklai István, Petre Lajos, Korózs István, ifj. Magi Inare, Kovács Bálint, Bari József, Kopács István, Szabó István, Szebenyi Ilonka, Hell József, Danca Jánosné, Kalauz Pál, Bus Rózsika, Kósik Böske, Széles Lajos, Bicskei Lajos, Konecsny Klári, Gyurki Gyula, Virovecz Irénke, Szakály Mariska, Szeves Böske, Mónis Rozika, Kóth Erzsébet, Kovács Géza, Németh János, Meskó István, Mohos Pál, Nagy Péter, Hegyemi József, Sziljas Károly, Kálmán István, Puskás Ferenc, Joó Mihály, Kántor János, Pádár Sebestyén, Kardos László, Gyergyai Péter, Zsáros János, Futó József, Széles Mihály, Balicsko Péter, Hadnagy István, Kivés József, Almási Károly, Katona Balázs, Biró Kelemen, Máté Károly.

Jutalomkönyvet nyertek: Kovács Bálint (Dunavese), Petre Lajos (Nagybátony), Hell József (Meződ), Virovecz Irénke (Bóthó) és Mónis Rozika (Hódmezővásárhely).

A 42-ik számban megjelent rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak október hó 27-én.)

GABONATŐZSDE.

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények vásárlásos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Tiszavideki 77 kg-os 14.55—15.30, 78-as 14.70—15.45, 79-es 14.85—15.70, 80-as 15.90—15.95, 81-es 14.95—16.10, felsőtiszai 77 kg-os 14.45—14.65, 78-as 14.60—14.80, 79-es 14.70—14.85, 80-as 14.85—15.00, 81-es 14.85—15.15, jászszági 77 kg-os 14.55—14.70, 78-as 14.70—14.80, 79-es 14.80—14.95, 80-as 14.90—15.05, 81-es 14.90—15.15, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg-os 14.40—14.55, 78-as 14.55—14.70, 79-es 14.70—14.85, 80-as 14.80—14.85, 81-es 14.80—15.05. — Rozs pestvidéki 7.85—7.95, más 7.85—7.95. — Árpa, takarmány, elsőrendű 12.75—13.25, közép 11.85—12.25, sör-árpa fm. 18.50—20.00, egyéb 14.50—16.75. — Zab, elsőrendű 16.90—17.40, közép 16.30—16.50. — Tengeri tiszai 14.70—14.80, dunántúli 14.70—14.80. — Korpa 7.00—7.20 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Búza márciusra 15.95—15.96, májusra 16.20—16.21. — Rozs márciusra 9.08—9.09. — Tengeri májusra 12.43—12.44 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Lucernamag irányzata nem változott, a kínálat gyenge, viszont a vevők a magas árak miatt tartózkodók. Löhermag. A piacra került kevés áru könnyen talált elhelyezést, a külföldi érdeklődés élénken mondható. Tavasi búkköny. Csekély forgalom mellett a kínálat jó, de a helyzet még nem alakult ki. Baltacimnag. Változatlan árak mellett kisebb tételek kerültek piacra. Takarmányrúpmag irányzata lanyha, vételkedv nem mutatkozik, az árak még tovább csökkentek. A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersárúért, 100 kilogrammonként, Budapesten: Lucerna 145—180, löhere 95—108, káposztarepce 25—26, köles vörös 10.50—11.50, tavasi búkköny 15—17, szöszbúkköny 28—32, lenmag, elsőrendű 31—32, lenmag, másodrendű 28—30, napraforgó 11.25—11.50, muharmag 13—13.50, fehér csillagfűrt 11.50—12, Viktória-borsó 15—18, Express-borsó 14—16 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta 40—44, nullás 40—44, kettős főzölliszt 37—42, négyes kenyérliszt 35—38 filler kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 10.50, borsóhéj 11, borsókorpa 11, buzakonkoly 7.75, buzatakarmányliszt 11, konkolýdara 10, lenmag-pogácsa 20, napraforgópogácsa 13, repcepogácsa 10.50, rozskonkoly 7.50, rozskorpa 7.50, rozsesu 7.50, rozstakarmányliszt 10.75, szójabab pogácsaliszt, nagyban 24, szójabab pogácsaliszt, kicsiben 25, tökmag-pogácsa 17 pengő.

Takarmányvásár. Réti széná, másodrendű 6 7.40—8.50, réti széná, harmadrendű, c-omagoltára 5.25—7.25, sarjuszéná 4—6.50, muhar-széná 7—10, lucernaszéná 11—12, alomszalma, elsőrendű 3.80—4, másodrendű 3.50, zsupszalma 3.50 pengő métermázsánként.

Alomtözegek tépve. bálákban 3.77, alomtözegek tépve, ömlesztve 2.73 pengő métermázsánként.

Cirok. Cirokszakkal takarószalma, uradalmi 38—41, bélésszalma, uradalmi 34—36, kiszaggatól 32—36 pengő métermázsánként.

Szurómarhavásár. Élő borjúk, belföldi szopós, elsőrendű 1.34—1.46, kivételesen 1.58, másodrendű 1.16—1.32 pengő kilogrammonként élő-sulyban.

Tenyézsarbak és jármösökörök. Árak: Elsőrendű belföldi jármösökör (tarka) 0.96—1, elsőrendű belföldi jármösökör (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves tinók 0.96—1.2, 1½—2 éves iszók 0.94—1, fiatal, friss fejős tehén 1.15—1.25 pengő kilogrammonként élő-sulyban.

Vágómarhavásár. Ökör, középminőségű 70—96, gyenge 58—68, hika, középminőségű 78—94, gyenge 60—76, tehén, középminőségű 62—86, gyenge 46—60, növendék 64—96, csontozni való 34—48 fillér kilogrammonként élő-sulyban.

Sertésvásár. Konyui sertés 114—118, közepes 118—121, nehéz 121—124 fillér kilogrammonként élő-sulyban.

Gyapjú. A gyapjúpiac ugyszólván teljesen üzletellen, az irányzat továbbra is lanyha. Középminőségű félékekért 1.10 pengő körüli árak jegyezhetők.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 1.05—1.10, marhabőr, tarka 1.15—1.20 minden sulyban, borjubőr (hosszu lábbal) 2—2.10, juhbőr 0.70—0.75 pengő kilogrammonként.

Juhvásár. Kiverő és anyajuh 38—50 fillér kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastag hátszín, felső, fehércsényes, gömbölyű felső 220—340, fartsó, hátszín 220—320, csontos oldalas 160—280, tarja, szegye 140—200, gulyásnak való 120—220 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 360—480, sütnivaló 180—400, pörköltnek való 140—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 180—280, gerinc, lapocka 120—180, pörköltnek való 80—160 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 220—300, friss comb, tarja, lapocka 230, friss oldalas 160—200, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 200—340, vidéki 260—400, olvasztani való szalonna 156—166, sózott kenyérszalonna 180—200, füstölt 200, háj 160—130, zsíros tepertő 200—240, helybeli sertésszír 176—190 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 250—320, csirke 190—300, pulyka 350—550 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyúk 200—250, csirke 220—320, hizott ruca 180—220, sovány 160—180, lud, hizott 200—220, sovány 180—190, pulyka, hizott 220—240, sovány 180—200, ludmáj 500—800, ludszír és háj 220—260 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 4—16, főzőtojás 12—14 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul bőrbén darabonként 250—500, kifejtte, bőr nélkül 160—180, fácán darabja 300—400, fogoly darabja 160—200, szarvascomb 340, gerinc 400—500, lapocka 180—200, egyéb 80—100, őzgerinc 700—800, comb 360, egyéb 100—200 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 400—600, ponty 200—300, kárász 120—220 fillér kilogrammonként. **Rák:** Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 30—36, aludt tej 100, tejszín 260—320, tejföl 150—240, centrifugált teavaj tömbben 320—360, 10 dkg-os csomagolásban 360—520, főzővaj 260—320, szedett vidéki vaj 280—320, juhsajt 220—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 220—240, kevert túró 180—200, líptói túró 280—300, hazai ementáli sajt 440—560, hazai trappista 240—320 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 40—60, hántolt feles borsó 56—100, fehér aprószemű bab 56—70, nagyszemű 60—90, szines 40—60, finom árpkása 80—120, durva 48—80, tojásostarhonya 100—140 fillér kilogrammonként.

Zöldeség. A nyílt piacokon: Sárgrépa kilogrammja 12—18, sárgrépa zöldjével csomója 5—14, petrezselyem kilogrammja 12—20, petrezselyem zöldjével csomója 5—16, zeller zöldjével darabja 4—12, zeller kilogrammja 26—30, kalarábé zöldjével darabja 3—8, őszifajta kalarábé kilogrammja 16—24, kevert zöldség 14—20, vöröshagyma zöldjével csomója 4—6, makói vöröshagyma kilogrammja 8—10, közönséges vöröshagyma 6—8, fokhagyma zöldjével kilogrammja 60—100, eklek 12—20, hazai fejeskáposzta 6—12, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 20—40, vöröskáposzta 20—32, karfiol 30—70,

torma 50—100, fejessaláta 4—32, ősz rózsaburgonya 10—12, Ella 10—12, kifli 16—24, kelbimbó 60—140, tömör csiperkegomba 200—350, ehető tinóru gomba 150—250, székfűgomba 200—300, szárított gomba 1000—2000, fekete retek 12—24, hónapsgomba retek csomója 6—10, ecetes ugorka 120—140, vizes 80—100, apró hegyes zöldborsó darabja 1—2, lötleni való 2—4, savanyított zöldborsó kilogrammja 80—140, főzőtök 16—24, gyallut 20—40, paradicsom 16—24, zöldbab 80—150, zöld vajbáb 80—150, hüvelyes zöldborsó 80—160, zöld tengeri csó darabonként 6—12, sóska 24—40, tisztított paraj 26—40, főzött paradicsom literje 50—70 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—160, közönséges 30—80, nyári édes 50—90, rétes 40—80, birsalma 50—100, nemes fajkörte 80—180, közönséges 50—100, berzencei szilva 60—120, szilva 140—160, gyümölcsész 140—300, áfonya 120—160, csemege-szőlő 56—90, közönséges szőlő 24—36, borszőlő 20—30, napolya 80—100, gesztenye 36—70, csipke 40—100, őszibarack 120—380, nagy papírhajú dió 160—200, keményhéjú 70—140, dióbél 360—560, héjazott magyozó 300—460, héjazott mandula 400—720 fillér kilogrammonként.

Füzer, mák, méz és házi szappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 460—520, félédes, gulyás 360—400, rózsapaprika 260—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 90—120, pergetett méz 140—150, házi szappan 136—160, közönséges házi szappan 96—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként Szegeden: Édes nemes-paprika 2.30—2.40, félédes paprika 1.70—1.90, rózsapaprika 1.40—1.60, másodrendű paprika 0.70—0.80, harmadrendű paprika 0.40—0.50, füzérpaprika füzerként 3.50—5.50 pengő. — **Kalocsán:** Édes nemes-paprika 2.10—2.20, rózsapaprika 1.10—1.40, másodrendű paprika 0.50—0.80, harmadrendű paprika 0.20—0.30, füzéres csöves paprika 0.90—1.20 pengő kilogrammonként.

Füzzevő. A nyári lánthálással kitermelt füzzevő aránylag nagy tételekben került piacra és a fokozódó kínálat jelentős árlemorcsoldással járt. Irányárak: hántolt tisztai füz, vékony 26—28, hántolt tisztai füz, közép 24—26, hántolt tisztai füz, vastag 20—22, hántolt bot 14—15 pengő métermázsánként a feladóállomáson.

Borpiac. Az árak a kistermelőknél Malligandfokonként és hektoliterként 1—1.20 pengő, 12 Malligandfokon felüli borért ennél az árnál többet is kérnek. Uradalmi tételekért Malligandfokonként 1.20—1.50 pengőt kérnek és fizetnek minőség szerint. Az uborárak erősen befolyásolják az óborok árát, amely homoki vidéken 2—2.50 pengő között mozog Malligandfokonként és hektoliterként.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szeszértékesítési részvénytársaság legutóbbi végrehajtóbizottsági gyűlésén az árak változatlan jegyzését határozta el. **Gyümölcs-pálinka:** Törkölypálinkában az üzletmenet változatlanul élénk. Szilvapálinkában nagyobb kiutalások történtek, tekintettel arra, hogy az idej termelés minimális és a meglévő készletek az idej évi szükséglet aligha fedezik. Hektoliter-abszolútóunként a nyári szilva alapára 20 pengő, a kékszilvaszesz alapára 10 pengővel emelkedett. Eperpálinka kereset cikk, az alapár itt is hektoliter-abszolútóként 20 pengővel emelkedett. Borpárlatban az üzlet még nem fejlődött ki és a nagy bortermésre tekintettel az árak mikénti alakulása még nem vélelmezhető.

Idegen pénznek vételi és eladási ára október hó 27-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többé kerül egy darab:** Angol font 27.70 (27.85); dollár 5.71 (5.72); hollandi forint 2.29 (2.30); német márká 135 (136); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbre kerül:** Csekhorona 16.85 (16.97); szerb dinár 10.03 (10.11); francia frank 22.30 (22.50); lengyel zloty 63.70 (64.10); oláh lei 3.36 (3.40); olasz lira 29.70 (30); osztrák schilling 80.25 (80.65) fillér.

Arany- és ezüstpenézek: Huszoronas arany 23 (23.20); ezüst egykoronas 0.27 (0.28); forintos 0.72 (0.74); ötkoronas 1.44 (1.46) pengő. Szinarany kilogrammja 3800 (3820); színezüst kilogrammja 71 (73) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Ékek, ekealkatreszek,

boronák, kapálóékek, fűkaszalók

marokrakó és kevekítő aratógépek, ló gereblyék, kézi-járgányosok motoros- és gözcséplőkészletek, szecs-kavágók, repavágók, daralók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legutányosabban.

A világot 34 éve uráló eredeti angol
The Champion kerékpárokat havi 16—20 P-s részletek.
Kerékpár-alkat-
részeket nagybani
eredeti árban:
Külső gum. . . 5.80
belső . . . 2.10

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpárgyáregreskedők
Budapest, VIII. ker., József-kört 41. szám.
Árjegyzék 1000 képpel ingyen. Alapítva 1860

Dr. FÉNYES szakorvos, vér-, bőr- és nemi betegnek rendel egész nap. Budapest, VII., RÁKÓCZI-UT 32. I. EM. 1. AITÓ. — Rókus-kórházal szemben.

MEGJELENT

Mészöly Jenő nyugalmazott ezredes

SZIBÉRIA

A NAGY TEMETŐ

című könyve, melyben a szerző a hadifoglyok kegyetlen sorsát és pusztulását, az orosz telet, a szibériai ételet, az orosz forradalmak rémségeit, Rasputin szerzetességét, a cári család véres tragédiáját, a Koicsak ellenforradalmát s a csehek példátlan kegyetlenségét írja le.

A 228 OLDALAS KÖNYV ÁRA P 3.—, portoköltség 50 HILLÉ.
Megrendelhető a „Vasárnap” könyvosztályánál.